

KARNATAKA VILLAGE PANCHAYATS AND LOCAL BOARD (AMENDMENT) BILL, 1981

Leave to introduce

ಶ್ರೀ ಬಿ.ರಾಮಯ್ಯ (ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಸ್ವಾಮಿ, ೧೯೮೦ರ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಳೀಯ ಮಂಡಳಿಗಳ ತಿದ್ದುಪಡಿ ವಿಧೇಯಕ ವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಲು ನಾನು ತಮ್ಮ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಬೇಡುತ್ತೇನೆ.

MR. SPEAKER.—The question is:—

“That leave be granted to introduce the Karnataka Village Panchayats and Local Boards (Amendment) Bill, 1981.

The motion was adopted and the leave was granted

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಮಯ್ಯ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ನಾನು ಮಂಡಿಸುತ್ತೇನೆ.
ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ವಿಧೇಯಕ ಮಂಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

PAYMENT OF WAGES (KARNATAKA AMENDMENT) BILL, 1981

Leave to introduce

SRI A.B. JAKANUR (Minister for Labour).—Sir, I beg to move :

“That leave be granted to introduce the Payment of wages (Karnataka Amendment) Bill, 1981.”

MR. SPEAKER.—The question is.—

“That leave be granted to introduce the Payment of Wages (Karnataka Amendment) Bill, 1981.”

The motion was adopted and the leave was granted

SRI A.B. JAKANUR (Minister for Labour).—I beg to introduce the Payment of Wages (Karnataka Amendment) Bill, 1981.

MR. SPEAKER.—The Bill is introduced.

DISCUSSION FOR SHORT DURATION UNDER RULE 59

re. Scarcity Condition Prevailing in the State

MR. SPEAKER.—I call Sri S.R. Bommai.

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೇ, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಈ ಸ್ಕೇರಿಂಗ್ ಕಂಡಿಷನ್ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನಾನು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾವು ಕಾನೂನಿನ ಪರಿಮಿತಿಯೊಳಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ೨೫ ಗಂಟೆ ಯೊಳಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮತ್ತು ಚರ್ಚೆಗೆ ಉತ್ತರ ಇವೆರಡೂ ಮುಗಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀವು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡ ಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ, ೧೦ ನಿಮಿಷ ಮಾತ್ರ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ನಾನು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ಈ ಮೆಡಿಕಲ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದನ್ನು ಈಗ ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ಬೆಳಗಾಂ ಈ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

MR SPEAKER.—You can raise this in the afternoon when we go for the Governor's address. By then Chief Minister will also be here.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ (ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಾವು ಈ ವಿಷಯದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಸದನದ ಮುಖಾಂತರ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ತಮಗೆ ಒಂದನೇಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಜನರಲ್ಲಿ ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೮೦ರಷ್ಟು ಜನ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೭೦ರಷ್ಟು ಜನ ಒಕ್ಕಲುತನದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಂಥ ಭೂಮಿ ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೨೦-೨೫ ಭಾಗ ಆಗಬಹುದು. ಇನ್ನುಳಿದ ಭೂಮಿಯೆಲ್ಲಾ ಮಳೆಯ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬನೆಯಾಗಿರುವಂಥದಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ನೂರಾರು ದಿವಸಗಳಿಂದಲೂ ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಬರಗಾಲದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳೆಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿವೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೧೦೦ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಬರಗಾಲದ ಭೀಕರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ೧೪ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೧೦೦ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನಾನು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದಾಗ ನನಗೆ ಬಹಳ ವೇದನೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯನಾಗಿ ನಾನು ಇವತ್ತು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಈ ರಾಜ್ಯದ ಒಬ್ಬ ಪ್ರಜೆಯಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಕಳೆದ ಜುಲೈ ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಈ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆ, ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ, ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ, ಮತ್ತು ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಹರಡಿದೆ. ಈ ಮುಂಗಾರು ಮಳೆ ಆಗದೇ ಹೋದಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದಾಗಿ ರಾಜ್ಯದ ೧೦೦ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲದ ಭಯಂಕರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ತ್ವರಿತವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿಫಲರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಸುಮಾರು ೨ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ೧೯ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಗೆಳೆಯರಾದ ಶ್ರೀ ದೇವೇಗೌಡರೂ ಸಹ ನಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದರು. ಅನೇಕ ಪಕ್ಷಗಳ ನಾಯಕರೂ ಕೂಡ ಇದ್ದರು. ನಾವು ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾವು ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಬರಗಾಲದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಮೊದಲನೇ ಜಿಲ್ಲೆ ಎಂದರೆ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆ. ನಾವು ಆಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೩ ಸಲ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೇವೆ. ಮೊದಲಸಲ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಒಂದು ಅಂದಿನ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದ ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಿವರವಾದ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದರು. ಇದಾದಮೇಲೆ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ನಾವು ಹೋದವು. ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದಂಥ ಆ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ನನಗಂತೂ ಬಹಳ ವೇದನೆಯಾಯಿತು. ನಾವು ಕೋಲಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಾಗ ಸುಮಾರು ಸಾವಿರಾರು ಜಾನುವಾರುಗಳನ್ನು ಆದರಲ್ಲೂ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉಳಿಲಿಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯವಿರುವಂಥ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ರಸ್ತೆಯಗಂಟಿ ಜನರು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೊಡೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ನಾವು ಆ ತಾಲ್ಲೂಕನ್ನು ಅಥವಾ ಆ ಊರನ್ನು ಮುಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಇನ್ನು ೨ ಮೈಲಿ ಇರಬಹುದಾದಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜನರು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕಡೆಗೆ ಜಾನುವಾರುಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ಅವರನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಕೇಳಿದೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ಇಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಇಲ್ಲ, ಜಾನುವಾರುಗಳನ್ನು ಸಾಕುವುದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ, ಇವುಗಳಿಗೆ ನೀರೂ ಇಲ್ಲ, ಹುಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಕೆಟುಕರಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಹೊರಟಿ

ದ್ದೇವೆ. ಎಂದು ಅವರು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಇಡೀ ಕೋಶಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ದರೂ ಒಂದು ಹಸಿರು, ಹುಲ್ಲು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಬೆಳೆಯೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ಅಲ್ಲಿಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದವರ ಮೇಲೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಆ ಭಾಗದ ಜನರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಶಿಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ನಾನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವ ಹಿಂದಿನ ದಿವಸ ಅಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಆಗಿತ್ತು. ಅದರ ನೆಕ್ಡೇ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರವರು ಶಿಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಮಾಡಕೂಡದೆಂದು ಆಜ್ಞೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ದಿವಸ ಅಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಿದ್ದರೆ ಬೆಳೆ ಆಗಿಬಿಡುತ್ತದೆಯೇ? ಈ ರೀತಿ ಆಜ್ಞೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿನ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಆಪಾರಧಾನಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದೆ, ಬಂದರು ಎಲ್ಲರೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಟ್ರಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದರೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ಟ್ರಕ್ ವಾಪಸ್ಸು ಹೋಗಿದೆ ಅಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿನೂ ಇಲ್ಲ, ರಾಗಿನೂ ಅಲ್ಲ. ಮತ್ತೊಂದು ಸಲ ಹೋಗಿ ಹೇಳಿದರೆ, ಸ್ವಾಮಿ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಏನೂ ಹಣದ ಸಹಾಯ ನಮಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ, ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ. ಬಾವಿಗಳು ಒಣಗಿ ಹೋಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಅದೇ ರೀತಿ ನಾವು ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿದೆವು. ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಒಣ ಭೂಮಿ, ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರನ್ನು ಕಂಡು ನಾವು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದೆವು. ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದೆವು, ರೋಣದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದೆವು, ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದೆವು. ಇದು ಮೊದಲನೇ ಸುತ್ತಿನ ಪ್ರವಾಸ ನಮ್ಮದು. ಆಮೇಲೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿದರು, ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಧ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿದರು, ಮಾನ್ಯ ಧರ್ಮಸಿಂಗರು ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿದರು. ಹೋದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು, ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ೧೪ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು, ಶಾಸಕರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಭೇಕರ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು, ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಗಂಭೀರಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪತ್ರಿಕಾ ವರದಿಗಾರರು ಬುದ್ದಾಗಿ ಹೋಗಿ ನೋಡಿ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ವಿವರಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು, ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಧ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿದಾಗ ಘೋಷಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಬಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ೧೫ ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲ ಇದ್ದರು. ೧೫ ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಡೀ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಲಿಕ್ವಾಪುರದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಟೀಕೆ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ೧೫ ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿದ್ದಂಥ ಶಾಸಕರ ಮತ್ತು ಜನರ ಸಂಪರ್ಕ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದು ಕೋಟಿ ಶಿಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಏನೋ ಹಣಕಾಸನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಪ್ರವಾಸದ ೧೦ ದಿವಸಗಳ ಮೇಲೆ ನಾನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದೆ. ನಾನು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಕೂಡ ಮಾತನಾಡಿದೆ ಅವರು ಶಿಲಕ್ಷಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ನಮಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸೈರ್ರಿಟಿಗಿ ವಾರ್ ಫುಟಿಂಗ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ೮೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಧರ್ಮಸಿಂಗರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಹೊಸ ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಸಹ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಗೂ ೨ ಕೋಟಿ, ೫ ಕೋಟಿ, ೮ ಕೋಟಿ ಈ ರೀತಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆ.—ನಾವು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗವರ್ನಮೆಂಟಿಗೆ ಮೆಮೋರಾಂಡಂ ಸಬ್ಮಿಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳಿದೆ. ಯಾವ ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿಲ್ಲ, ಯಾವ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲೂ ಆ ರೀತಿ ಬಂದಿಲ್ಲ ; ಪ್ಲೀಸ್.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ನನಗೆ ಡೀಟೇಲ್ಸ್‌ಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಟೈಮಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ೧ ಕೋಟಿ ೫೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಬಿಜಾಪುರದ ಲೆಸ್‌ಟೇಟರ್ಸ್‌ ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಬಿಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಬುರ್ಗ್.—ನಾವು ಎಷ್ಟು ಫೋಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ಅದರ ಫಿಗರ್ಸ್‌ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಕಟಿಂಗ್ಸ್‌ ಇದೆ. ಆಧಾರ ಇಲ್ಲದೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ವಿಚಾರ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಒಂದು ಕೋಟಿ ೫೦ ಲಕ್ಷ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೇ ಚಿಮ್ಮನಕಟ್ಟಿ ಯವರೆ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಿ. ಚಿಮ್ಮನಕಟ್ಟಿ.—ಒಂದು ಕೋಟಿ ೫೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬರಗಾಲ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದು ಉಂಟು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ದಿನಾಂಕ ೩೦ನೇ ಜನವರಿ ೧೯೮೧ ರಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್ ಅವರು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಡೀಟೇಲ್ಸ್‌ಗೆ ನಾನು ಈಗ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯ್ತಿಯವರ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ ಇದೆ. ಅವರು ಬೆಳಗಂ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ, ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ; ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಆ ಹೇಳಿಕೆಗನುಗುಣವಾಗಿ ಹಣ ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ. ನಾನು ಇದರ ಮೇಲೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಈ ಸದನ ಪ್ರಾರಂಭ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಬಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಲ್ಲ, ಕೆರೆಗಳು ಬತ್ತಿ ಹೋಗಿವೆ. ಟ್ಯಾಂಕರ್‌ ಮುಖಾಂತರ ನೀರನ್ನು ಕೊಡ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರುಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಂದ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬಿಜಾಪುರದ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರು ರಿಪೋರ್ಟ್‌ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಚಳಿಗಂ, ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ಕೋಲಾರಗಳ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರುಗಳು ರಿಪೋರ್ಟ್‌ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಭೆಗೆ ತಾವು ಆ ವರದಿ ಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿ. ಯಾವ ಯಾವ ದಿನಾಂಕದಂದು ಯಾವ ಯಾವ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಬೇಕು, ಉದ್ಯೋಗ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಬೇಕು, ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಆ ಡೀಟೇಲ್ಸ್‌ ನ್ನು ಕೊಡಿ ಸ್ವಾಮಿ. ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಕೊಟ್ಟಂಥ ವರದಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಏನಾದರೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ? ಅದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಬೆಲೆ ಇದೆಯೇ ? ನಾನು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರನ್ನು ಕೇಳಿದೆ, ಸಹಾಯದ ೦/೨೦ ಅಂಶದಷ್ಟೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಬಿಜಾಪುರ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್‌ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಇದೆ. ಅವರು ಕೇಳಿದ ಹಣ ಎಷ್ಟು ? ಯಾವ ಯಾವ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ ? ಧಾರವಾಡ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್‌ ೭½ ಲಕ್ಷ ಕೇಳಿದರೆ ಒಂದು-ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬರಗಾಲ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು, ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಡುಬಡವರು ಏನಿದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಒದಗಿಸತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು. ರೋಗದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೋದಾಗ ಸುಮಾರು ೫೦ ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಇರತಕ್ಕವರು, ಜಾಯಿಂಟ್‌ ಫ್ಯಾಮಿಲಿಯಲ್ಲಿ ೧೫೦ ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಇರತಕ್ಕವರು, ೪-೫ ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಇರತಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ರೈತರು ಸಭೆ ಸೇರಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಇತ್ತು. ಸತತವಾಗಿ ೩ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬರಗಾಲ ಇದೆ, ಮಳೆ ಬಂದಿಲ್ಲ ಬಡವರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ಕೆಲಸ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಅರೇಟು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನಿಟ್ಟರು. ೩ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬರಗಾಲ ಇದೆ, ಜಮೀನು ಮಾರಿದರೂ ಯಾರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಮೇವು ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ದನಕರುಗಳು ಸತ್ತು ಹೋದರೆ ಮುಂದೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಒಕ್ಕಲಿತನವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದು, ಭೂಮಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಉಳುವುದು ಎನ್ನುವ ಚಿತ್ರ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟರು. ನಾನು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ, ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ, ಏನು ಮಾಡಿದೀರಿ ? ನಿಮ್ಮ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರು ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ರಿಪೋರ್ಟ್‌ ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ ಅದರ ವಿವರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಿ. ಇದು ಮೊದಲನೆಯದು. ತಾವು ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಪ್ರತಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೂ ಏನೇನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದೀರಿ, ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಏನು

ಮಾಡಿದಿರಿ, ಉದ್ಯೋಗದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಏನು ಮಾಡಿದಿರಿ, ದನಕರುಗಳ ಮೇವಿನ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದಿರಿ ಎನ್ನುವ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡಿ. ಸುಮ್ಮನೇ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಒಬ್ಬ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಆಫೀಸರ್ ಫಾರ್ ಸ್ಕೇರಿಂಗ್‌ಗಾಗಿ ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ; ಆಫೀಸರ್‌ರವರನ್ನೇನೋ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಸರಿ. ಅವರು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ? ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಟೀಂಪವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಹೋಗಿ ಎಷ್ಟು ದಿವಸವಾಯಿತು ? ಯಾವಾಗ ಬಂದು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಏನಾದರೂ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ ? ನಿಮ್ಮ ಸತ್ಕಾರ ಸಮಾರಂಭಗಳ ಗಡಿಬಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಬರಗಾಲ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೇ ಆಗಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಇವತ್ತು ಕೇಂದ್ರದ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಾಯವನ್ನು ತಂದು ಒಂದು ಕಾಸನ್ನೂ ಸಹ ಬರಗಾಲಕ್ಕಾಗಿ ತರಿಸಲಿಕ್ಕೇ ಆಗಿಲ್ಲ ; ಸರ್ಕಾರ ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿಫಲವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇವತ್ತು ಏನಾದರೂ ಅಲ್ಲಿ ವಾರ್ ಫುಟ್ಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದರೆ ನೀವು ಕೊಡಲೇ ಸತ್ಕಾರ ಸಮಾರಂಭಗಳಿಗೆ ಮುಂತಾದ ಬೇರೆ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಗಮನ ಕೊಡದೆ ಬರಗಾಲ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಮೊದಲು ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಖುದ್ದಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿ. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇವತ್ತು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ವರದಿ ಪ್ರಕಾರ ಒಬ್ಬರು ೧೦೦ ಕೋಟಿ, ೧೫೦ ಕೋಟಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ವರದಿ ಮಾಡಿದ್ದು ಎಂದು ಬಂದಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಲು ಎಷ್ಟು ಹಣದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಬೀರತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿ. ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಸಹಕಾರ, ಬೆಂಬಲವಿದೆ. ಇವತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಎಷ್ಟು ಹಣ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಷ್ಟು ಹಣ ವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ವಿಚಾರವನ್ನೇ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಯ ಜನಗಳ ಒತ್ತಡ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಬಂದಿದ್ದರು. ಮಿಂಚಿನ ಓಡಾಟ ನಡೆಸಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗೂ ಓಡಾಡಿದರು ; ಇಲ್ಲವೆಂದು ಅಲ್ಲ, ಆದರೆ ಅವರು ಅಲ್ಲಿಯ ಶಾಸಕರುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸಾವಜನಕರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಸಂಯಾಗಿ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾನ್ಸಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೀಟಿಂಗ್ ಮಾಡಿದಾಗ, ನಾವು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇವೆ, ಹಣ ಇನ್ನೂ ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ರವರೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿ ಏನೋ ಕೆಲವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್, ರೋಡ್ ವರ್ಕ್, ಸಾಯಿಲ್ ಕನ್ಸರ್ವೇಷನ್ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಅದರ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತೀರಿ. ಆದರೆ ಅದರಿಂದ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ರೆಗ್ಯುಲರ್ ವರ್ಕ್ ನಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿರುವುದರಿಂದ ವಿಶೇಷವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲು ಸರ್ಕಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥ ಮಂತ್ರಿಯವರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಓವರ್ ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುವಾಗ ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಓವರ್ ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ಮಾಡಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಓವರ್ ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೇನೂ ಇಲ್ಲ, ಸರ್ಕಾರ ಕೆಲವುಮಾತ್ರ ಮಾಡಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥಾ ವಿಶೇಷ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಓವರ್ ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಅನಂತರ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಹಣ ಸಹಾಯ ವನ್ನು ಪಡೆಯಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥಾ ಛೇದ ಬರಗಾಲ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವಾಗ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಹೇರಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಮಂತ್ರಿ ಯವರು ಮಾನ್ಯ ಪ್ರಧಾನಿಯವರಿಗೆ ಬಲಗೈಯಾಗಿರುವಾಗ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡೆದೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಭಾವ ಪೀಡಿತ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ಸಹ ಸರಿಯಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ; ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಹಣದ ಕೊರತೆಯಿಂದ ನಿಂತು ಹೋಗಿದೆಯೆಂದು ಆಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಜನರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಆಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ನಾನು ಕೇಳುವ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಆರಿಸಿ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರು ಬರಗಾಲ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಈಗಿನ ಸರ್ಕಾರ ಕೈಗೊಂಡಿಲ್ಲ, ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಫೇಲ್ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಇದೇ ಆಳುವ

ಪಕ್ಷದ ಎಂ.ಪಿ.ಗಳು ಸಹ ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಶಾಸಕರುಗಳೂ ಸಹ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೆ, ಡಿ.ಸಿ.ಸಿ. (ಐ)ನ ಸಮಿತಿಗಳು ಸಹ ಸರ್ಕಾರದ ಈ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯತನ ಸರಿಮೆಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಇದೇ ಸದನದಲ್ಲಿ ಭೀಕರ ಬರಗಾಲದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ದೇವೇಗೌಡರವರು ಒಂದು ಸಬ್‌ಸ್ಟ್ರಾನ್‌ಟಿವ್ ಮೋಷನ್ ತಂದಿದ್ದರು, ಆಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ಪಷ್ಟಿ ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲು ಶ್ರೀ ಆರ್ಯಗೌಡರವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದರು. ಅವರು ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೂ ಹೋಗಿ ಒಂದು ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಅವರ ರೆಕಮೆಂಡೇಷನ್ಸ್ ಏನಿತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಏನೇನು ಶಾಶ್ವತವಾದ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮ ಗಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಇವತ್ತು ಲೈಬ್ರರಿಯ ಕವಾಟಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತಿದೆ ಅಷ್ಟೆ. ಅದು ಈಗ ಲೈಬ್ರರಿಯಲ್ಲಿ ಶೋ ಪೀಸ್ ಆಗಿ ಉಳಿದಿದೆ ಅಷ್ಟೇ, ಅದು ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಸಲಹೆ ಏನೆಂದರೆ ಈ ಸದನದ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿ, ಅವರು ೧೫ ದಿವಸದೊಳಗಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೂ ಹೋಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದು, ಮುಂದೆ ಅಧಿವೇಶನ ಸೇರುವುದರೊಳಗಾಗಿ ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ. ಮತ್ತೆ ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಏನು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ ಮುಖ್ಯವಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿವೆ ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡಿ. ಮತ್ತೆ ಯಾವ ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಂದ ಡಿ.ಸಿ.ಯವರು ಮತ್ತು ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮಿಷನರ್‌ರವರು ಏನೇನು ವರದಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ಬರಗಾಲದ ಬಗ್ಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ ಅದಲ್ಲದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ನಮಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಿ. ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಈ ಸದನದ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಾಡಲೇಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ (ಹೊಸನರಸೀಪುರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಈ ಬರಗಾಲದ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾಲ್ಕಾರು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ವಿವರಣೆಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೂ ಸಹ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗಿನ ತೊಂದರೆ ತಪ್ಪುತ್ತದೆ. ಏತಕೆಂದರೆ ನಾನು ಆಗ ಮಂತ್ರಿಯವರನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಆಗ ಅವರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಉತ್ತರ ತರಿಸಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಬಹುದು. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ನಾವು ಇವತ್ತು ೧೯೮೦ನೇ ಇಸವಿಯ ಫೆಬ್ರವರಿ ೬ನೇ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿದ್ದು ೧೯೮೦ರ ಬರಗಾಲದ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಯವರೇನೋ ಈಚೆಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನೀವು ಎಷ್ಟು ಹಣ ಬೇಕೆಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ? ಅದರ ಡೇಟನ್ನು, ಹೇಳಬೇಕು, ಮತ್ತೆ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗೌವರ್ನ ಮೆಂಟಿನ ಟೀಮ್‌ಸವರು ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಯಾವಾಗ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದರು ? ಮತ್ತೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಯಾವ ಯಾವ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಭೀಕರ ಬರಗಾಲ ಬಂದಿದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ವಾರ್ ಫಂಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೇಳಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸಹ ಈ ಸಭೆಯು ಮುಂದಿಡಬೇಕು.

೧-೨೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಅದಾದ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರದ ತಂಡ ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವಾಗ ಬಂತು ? ಅದು ಏನು ವರದಿ ಕೊಟ್ಟಿತು ? ಅದು ಒಂದು ಸಾರಿ ಬಂತೋ ಅಥವಾ ಎರಡು ಸಾರಿ ಬಂತೋ ? ಮೊದಲು ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಅಸೈಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಇದೆ ಅದಾದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿಷ್ಟೆ ಮಾಡಿ ಅಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಇಷ್ಟೆ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಯೇ ? ಮತ್ತು ಎಷ್ಟು ಹಣ ಬಂದಿದೆ ಎಂಬ ಎಲ್ಲ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಸದನ ೬ ತಿಂಗಳ ವರೆಗೆ ಸೇರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಅವರು ಹೊರಗಡೆ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಕೋಲಾರ ಹಾಗೂ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳತಕ್ಕ ಮಾತುಗಳು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ನಾವು ಹೇಳತಕ್ಕ ಮಾತುಗಳೆಂದರೆ ಪತ್ರಿಕೆಯವರು ಒಂದು

ರೀತಿಯ ಮತ್ತರ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ೧೯೭೨ರಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಇಂಥ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂತು. ಆಗ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಒಂದು ಮೂಲತಾಯಿ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿತ್ತು ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ನಾವು ಇದೇ ಸದನದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಆಗ ನಾವು ೨೨ ಜನರು ಸೇರಿ ಸಭೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ ಏಕಸದಸ್ಯ ಆಯೋಗ ನೇಮಕವಾಯಿತು. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ರಾಜಕಾರಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಯಾರೂ ಏನೇನು ಕರ್ತವ್ಯ ಲೋಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೇಳಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡಬೇಕು. ಆಗ ಮಾತ್ರ ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಈಗ ಒಂದುವರೆ ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಸದ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ, ಇಡಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಒಂದು ಕಡೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ೧೨ ರಿಂದ ೧೬ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕುಪಾಲರ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಈಗಲೇ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ, ಇದರ ಜೊತೆಗೆ, ಸರ್ಕಾರಿ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಲಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಜನಗಳಿಗೆ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ಪ್ರತಿ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ತೆರೆಸಿ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ಎಷ್ಟು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡಬೇಕು. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಲೋಪವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ನಾವು ೬ ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಸಭೆ ಸೇರಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾರೋ, ಪ್ರತಿಭೆಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಇವತ್ತು ಅತಿ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ವಿಷಯವೆಂದರೆ ಮುಂದೆ ಮಳೆ ಬಂದು ಕೈಗೆ ಬೆಳೆ ಸಿಗುವವರೆಗೆ ರೈತನನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

MR. DEPUTY SPEAKER.—Now, Sri S. S. Arakeri will speak. Will you please be very brief?

†SRI S. S. ARAKERI.—I will brief. But, Bijapur District's famine is very grave. That is why I request you to be very liberal even if I take one or two minutes more.

DEPUTY SPEAKER.—What about the time fixed by the Business Advisory Committee?

SRI S. S. ARAKERI.—Any how, I will keep it in mind. ಸನ್ಮಾನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಬರಗಾಲದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬರಗಾಲ ರಾಜ್ಯದ ಅನೇಕ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸುಮಾರು ೮ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಆಯಾಯ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಹಂಚಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಿಂದ ನೋಡಬಹುದು. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಇದುವರೆಗೆ ಸುಮಾರು ೨ ಕೋಟಿ ೫೮ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ, ಸಾಯಿಲ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಷನ್‌ಗೆ ೪೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು, ಅಪೋರೈಸೇಷನ್ ಯೋಜನೆಗೆ ೮ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು, ರೂರಲ್ ಕಮ್ಯುನಿಕೇಷನ್‌ಗೆ ೨೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು, ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್‌ಗೆ ೨೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು, ಟಿ.ಡಿ.ಬಿ. ವರ್ಕ್‌ಗೆ ೧೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು, ಮಿಡಿಯಂ ಇರಿಗೇಷನ್‌ಗೆ ೨೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಇತರೆ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ೬೨ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇದುವರೆಗೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದರ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಏನು ಒಂದು ಸಹಾಯವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ, ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸು ಮಂತ್ರಿ, ಯಾವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ನನ್ನ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುವ ಒಂದೆರಡು ವಿಚಾರಗಳು ಏನೆಂದರೆ, ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ ಎಂದೆಂದೂ ಬರಗಾಲದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಜಿಲ್ಲೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಗೋಲಗುಂಬಸ್ ಹೇಗೆ ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿದೆಯೋ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಅದು ಶತಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಜನತೆ, ರೈತರು, ದನಕರುಗಳು ಈ ಒಂದು ಶಾಪಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿವೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಕಳೆದ ೩೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬರಗಾಲವನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನ ಶೇಕಡ ೧೦ರಷ್ಟು ಕೂಡ ಸಫಲವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆಲಮಟ್ಟಿಯಾಗಲೀ ಇನ್ನಿತರ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಾಗಲಿ ವರದಾನವಾಗುತ್ತವೆಂದು ಏನು ಒಂದು ಆಸೆಯನ್ನು ನಾವು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೋ ಅದು ಸಫಲವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ, ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಿಜವಾದ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬಹುದೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುವ ಸಲುವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಿನ ಜನತೆಯ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ನೋಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಕಳೆದ ನವೆಂಬರ್ ೨೮ ರಂದು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಬಂದು ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಈ ಜಿಲ್ಲೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತಿದೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಸೂಕ್ತ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಒಂದು ಹೈ ಪವರ್ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಅಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲ ಶಾಸಕರ ಮುಂದೆ ಹಾಗೂ ಅನೇಕ ರಾಜ್ಯದ ಮಾಖಂಡರುಗಳ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಆದರೆ ಅವರು ಇದುವರೆಗೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಏನೇನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಈಗಲಾದರೂ ಸಹ ಕೂಡಲೇ ಆ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಮುಂದೆ ಎಂದೆಂದೂ ಬರಗಾಲ ಬಾರದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಬತ್ತಾಯಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಸರ್ಕಾರದವರು ೧೭-೧-೮೧ ರಂದು ೧ ಕೋಟಿ ೩೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಏನೇನು ಸಾಲದು. ಏಕೆಂದರೆ, ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಮುಂಬರುವ ಮುಂಗಾರಿ ಬೆಳೆಗಳೆಲ್ಲ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗಿವೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಜನವರಿ, ಫೆಬ್ರವರಿಯಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕಾದ್ದು ಹಿಂಗಾರಿ ಬೆಳೆಗಳು ಸಹ ಹೊರಟು ಹೋಗಿ ಬರೀ ಬರಡು ಭೂಮಿ ಉಳಿದಿದೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಅನೇಕ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಜನರೇ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಬಡವರು ಕೂಲಿ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ರೈತರು ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾರಿಕೊಂಡು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕರು ದನಕರುಗಳನ್ನು ಮಾರಿಕೊಂಡು ಗೋವ, ಕೊಲ್ಲಾಪುರ, ಸಾಂಗ್ಲಿ, ಮುಂಬೈ, ಪೂನ, ಸೊಲ್ಲಾಪುರದ ಕಡೆ ದುಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ.

ಏನೂ ಇರಲಾರದ ಬಡಜನರು, ಹರಿಜನರು ದೀನದಲಿತರು, ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗದವರು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾರಿಕೊಂಡು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಕಡೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಬಿಜಾಪುರದ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಹೇಳಿದಾಗ ಅವರು ಉದಾಸೀನವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಕರ್ತವ್ಯ ಏನು, ಅವರು ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಜನತೆಗೆ ಕಲ್ಯಾಣ ಒಯಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಆರಿಯದೇ ಉದಾಸೀನದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅಕ್ಟೋಬರ್, ನವೆಂಬರ್, ಡಿಸೆಂಬರ್ ವರೆಗೂ ಟೈಪು, ಒಸ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಕಡೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದಲೇ ಎರಡರಿಂದ ಮೂರು ಲಕ್ಷದವರೆಗೆ ಕೂಲಿಗಾಗಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಕೂಲಿಗಾಗಿ ಒಂದೊಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಸುಮಾರು ೩೦ ಸಾವಿರ ಜನ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮುಂತಾದ ಕಡೆ ಹೋಗಿ ಎರಡು ಮೂರು ತಿಂಗಳಾಯಿತು. ಸರ್ಕಾರದವರು ದುಡ್ಡನ್ನು ರೀಲೀಸ್ ಮಾಡುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಕೂಲಿ ಮಾಡುವ ಜನ ಮಕ್ಕಳ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿವನ್ನು ನೋಡಲಾರದೆ ಹೊರಗಡೆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾಯಿತು. ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಸಚಿವರು ದೊಡ್ಡ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ ೧೭ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ರೀಲೀಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬವಣೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಕೂಡಲೇ ಕಷ್ಟ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇಬ್ಬರು ಸಚಿವರೂ ಬಂದು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ಹಣ ವಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ದುಡಿವೆಗೆ ಜನ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೂಲಿಗಾಗಿ ಬೇಡುವಾಗ, ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ, ಮಕ್ಕಳು ಹಸುವಿನಿಂದ ಬಳಲುವಾಗ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಏತಕ್ಕೆ ಘಟಿಸಿದ್ದೀರಿ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಅವರು ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು ಇದನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ನನಗಿನ್ನಿ ಸುತ್ತದೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ವಿಫಲರಾಗಿ

ದ್ವಾರ ಎಂದೂ ಗಂಭೀರವಾದ ಅಪಾದನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಜವಾಗಿ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಬಡಜನರಿಗೂ, ರೈತರಿಗೂ ಇದರಿಂದ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಡವರಿಗೆ ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಜೋಳ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮುದುಕರು, ಮಕ್ಕಳು ಮದಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗದೇ ಅಲ್ಲೇ ಉಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಮದಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಹೋದವರನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಎಂದು ಮದಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು ಕಿರುಕುಳ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ಕೂಡಲೇ ಅವರನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ಹಿರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೇಹೋದರೆ ಅವರಿಗೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅವರು ಮದಾರಾಷ್ಟ್ರದಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ವಾಪಸ್ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಹಣವಿಲ್ಲ. ಪಾತ್ರೆ, ಗಾಡಿ, ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಮಾರಿಕೊಂಡು ಆ ಹಣದಲ್ಲಿ ಮದಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಹೋದವರು ಮತ್ತೆ ಯಾವರೀತಿ ಪಾಪಸು ಬರುತ್ತಾರೆ? ಮಾನವೀಯ ಸಮಸ್ಯೆ ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದೆ. ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಜೋಳ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರು ಅಕ್ಕಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ? ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ಬಡವರೂ ಅಕ್ಕಿ ತಿನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಜೋಳ ಬೇಕು. ಅಕ್ಕಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಂದ ದುಡ್ಡು ತರುತ್ತಾರೆ? ಅವರಿಗೆ ಕೂಲಿ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರಿಗೆ ಕೂಲಿ ಪೂವೈಡ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹೇಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು? ನಾಲ್ಕು ದಿವಸಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ಅಕ್ಕಿ ಬದಲು ರೆ ದಿನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ಜೋಳ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಬಡವರಿಗೆ ಆಗದ ದರದಲ್ಲಿ ಜೋಳವನ್ನು ಮಾರಾಟಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ದನಗಳಿಗೆ ಮೇವಿಲ್ಲ. ಒಂದೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ೧೦-೧೦ ಲಾರಿಯಷ್ಟು ಜೋಳದ ಕಣಿಕೆ ಬೇಕು. ಅದು ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಏನೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ೬೦ ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲ್ಕುಟ್ಟುವರಿಗೆ ಮತ್ತು ೧೦ ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಕೆಳಗಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಳ್ಳಿಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಜಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ಗಂಜಿ ವಿತರಣೆ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿನ ಮಕ್ಕಳು, ಮುದುಕರು ಬದುಕುತ್ತಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಕ್ಷಮಾಪೀಡಿತ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದಾಗ ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರ್, ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಮುಂತಾದವರು ಅಲ್ಲಿರುವ ಗಂಭೀರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿದೇ ಮಂಜು ಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಶಾಸಕರು ಕಷ್ಟಪಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗೇವವರು, ಅವರಿಂದ ಬೈಗುಳ ತಿನ್ನುವವರು ಶಾಸಕರು. ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಎಂದು ರಿಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಅವರು ಅದನ್ನು ನಂಬುತ್ತಾರೆ, ಅವರು ನಂತರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅದೇ ವರದಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಶಾಸಕರು ಏನಾದರೂ ಹೇಳಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಹತ್ವ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದಾಗ ಸರ್ಕಾರವೂ ಮಹತ್ವ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಜನತೆಗೆ ಹೇಗೆ ಮುಖ ತೋರಿಸಬೇಕು ಜನಗಳಿಗೆ ಆದಾರ ಇಲ್ಲ ಕೂಲಿ ಇಲ್ಲ ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಮೇವಿಲ್ಲ ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವರೀತಿ ಬಾಳ್ವೆ ಮಾಡಬೇಕು ಬಿಚಾರಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತುಂಬಾ ಭೀಕರವಾಗಿದೆ. ತುಂಬಾ ಗಂಭೀರವಾಗಿದೆ. ಅದೇರೀತಿ ರಾಯಚೂರು ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಕೋಲಾರ ಮುಂತಾದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿದ್ದು ಸರ್ಕಾರ ಉದ್ಧಾರಿಸಿನ ಮಾಡಿದರೆ ತುಂಬಾ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಬರಗಾಲದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಲೇಬರ್ ಕೊಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಹೂಳು ತೆಗೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಆಳ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ೧೦-೧೦ ಸಾವಿರ ಜನಕ್ಕೆ ಕೂಲಿಯನ್ನಾದರೂ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಎಂಬ ಸರ್ಕಾರ ಧೋರಣೆ ಏನಿತ್ತು ಅದನ್ನು ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮರೆಮಾಚಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಕೂಡಲೇ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪಿ.ಎಲ್.ಡಿ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಸಾಲವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಕಾರಣ ಅದ್ದರಿಂದ ಯಾರೂ ಉದ್ಧಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ರೈತರ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿದ್ದು ಅವಕಾಶ ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಇಷ್ಟನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಬಿಚಾರಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಗಂಭೀರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಅದು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗದಂತೆ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಏನು ಸಹಾಯ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದೆಯೋ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಹಾಯ ಏನೇನೂ ಸಾಲದು. ಇದು ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಹನಿ ಹಾಕಿದಂತಾಗಿದೆ. ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮೂರುಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಬೇಕು ಎಂದಾಗ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಜೂನ್, ಜುಲೈ, ಮೇ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇನ್ನೂ ಹದಗೆಡುತ್ತದೆ. ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ಉಲ್ಬಣವಾಗಿದೆ.

ಜನರು ಬಿಜಾಪುರ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ವಾಣವಾಗಿದೆ. “ಕೊಯ್ಲಾ” ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ನೀರನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಪ್ಪುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೂಡಲೇ ಮುಂಬೈಗೆ ದಾವಿಸಿ ಕೊಯ್ಲಾ ನೀರು ಸಮಗ್ರ ಕೊಡಲೇಬೇಕು. ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕು. ಹಿಡ್ಕಲ್ ಡ್ಯಾಂನಿಂದ ಬರುವ ನೀರು ಸಾಕಾಗದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಕೊಯ್ಲಾ ನೀರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದುದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆ, ದನಗಳಿಗೆ ನೀರು ಮತ್ತು ಮೇವಿನ ಸಮಸ್ಯೆ, ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಜೋಳವನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವುದು, ಈ ಎಲ್ಲ ಮಾನವೀಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಮಾನವೀಯ ಅಂತಃಕರಣದಿಂದ ಬಡವರನ್ನು, ರೈತರನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಾಪಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಧನಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಏಳನೇ ತಾರೀಖು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾಗ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡು ತಮ್ಮ ಕಳಕಳಿ ಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಸಚಿವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳೂ ಮೂರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳವರೆಗೂ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಜುಗೌಡ.—ನಮಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು, ನಾವೂ ಹೆಸರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ.—ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ತಾವು ನೋಡಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ವೆಂಕಟರಮಣ.—ಸರ್ಕಾರಿ ಸಚಿವರು ನೀಡಿರುವ ಪಟ್ಟಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಕರೆಯಬಹುದು.

SRI C.M. ARUMUGHAM.—Sir, Sri V.B. Kushnoor was given a chance to move a motion of thanks to the Governor's Address. He could have spoken for two hours. His speech collapsed within fifty minutes and now again he wants to speak for another fifteen minutes.

SRI V.B. BHAVI. Sir, may I know whether the Chair is going to call the names according to the list ?

MR. DEPUTY SPEAKER.—All the members are anxious to speak. I am trying to accommodate all the members within the limited time. Therefore, I request the hon. Members to be brief in giving suggestions so that the hon. Minister for Revenue will be able to give facts and figures and let us hear him some more time.

SRI V.B. BHAVI.—Sir I have given a call attention notice. My name is fourth in the list.

MR. DEPUTY SPEAKER.—I am trying to accommodate all the members. Some hon. Members even who have given notice even their names are not included in the list. This is the position.

SRI ABDUL LATHEEF.—I requested to Chair to please call the names as per the list.

SRI B.B. SAYANAK.—Sir, I rise to a point of order. According to the decision of the Business Advisory Committee. Six days have been allotted for discussion on the Governor's Address. Sir, may I know whether we are discussing on the Governor's Address or drought relief subject.

ಶ್ರೀ ಮಂಗಳೂರು ಕನಂದರಾಜ್.—ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗಾಗಲೇ ಹೆಸರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವವರನ್ನು ಆದ್ಯತೆಯ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಲು ಕರೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆಯವರನ್ನು ಕರೆದರೆ ಈಗಾಗಲೇ ಹೆಸರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವವರಿಗೆ ಆತಂಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ, ತಾವು ದಯೆ ವಿಟ್ಟು ತಮ್ಮ ಬಳಿ ಇರುವ ಪಟ್ಟಿ ಪ್ರಕಾರ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಕರೆಯಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

MR. DEPUTY SPEAKER.—Just I will read out the names who are in the list. They are as follows:

1) Sri S.R. Bommai, (2) Sri V.V. Pattar, (3) Sri S.S. Arakeri, (4) Sri V.B. Bhavi, (5) Sri H. Gangadharan, (6) Sri P. Ramdev, (7) Sri A. Lakshmisagar, (8) Sri V.L. Sivappa and (9) Sri Basavaraj Patil.

SRI D.T. RAMU.—Sir, you have assured to accommodate all the members.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.—ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾವು ಈ ದಿವಸ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಕೆಲವರು ಹೆಸರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ, ಬರಗಾಲ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವೇಕೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಬಳಿ ಈಗ ಇರುವ ಪಟ್ಟಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಕರೆಯಬಹುದು. ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಪತ್ತಾರ್ ಅವರನ್ನು ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಕರೆದಿದ್ದೀರಿ. ಅವರ ನಂತರ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರನ್ನು ಕರೆದರೆ, ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ, ತಾವು ಎರಡು ಕಡೆಯ ಸಚೇತಕರಿಂದ ಪಡೆದಿರುವ ಪಟ್ಟಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಹೆಸರನ್ನು ಕರೆಯಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

(INTERRUPTIONS)

ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಜುಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲು ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೆನು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.—ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನನ್ನ ಸಲಹೆ ಏನೆಂದರೆ, ಈಗ ತಮ್ಮ ಹತ್ತಿರದಿರುವ ಪಟ್ಟಿ ಯಲ್ಲಿರುವ ಹೆಸರುಗಳ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಮಾತನಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಇತರರಿಗೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಹುದು. ಇದು ಬಹಳ ಗಡನವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಇದು ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕರೆದಾಗ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರೂ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎದ್ದರೆ ಅದರಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಯ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಸಹಕಾರ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

MR. DEPUTY SPEAKER.—I will try to accommodate all the members

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ. ಯಾವ ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಇದೆ ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಬ್ಬಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದು ಉತ್ತಮ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಜುಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೆ. ಈಗ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ಎರಡೂವರೆ ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ನನಗೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

೧-೦೦ ಪಿ.ಎಂ.

† ಶ್ರೀ ವಿ.ವಿ. ಪತ್ತಾರ್ (ಜಮಖಂಡಿ).—ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಿತ್ರರಾದ ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಎಸ್. ಅರಕೇರಿಯವರು ಕೆಲವೊಂದು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಕೂಡ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರಾದ ಶ್ರೀ ಅರಕೇರಿಯವರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮಾಡಾಮರಗಳ ಪರಂಪರೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿರತಕ್ಕ ಜಿಲ್ಲೆ ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ. ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುವ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಇತಿಹಾಸವೇ ಇದೆ. ೧೯೨೬ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸತತವಾಗಿ ಕ್ಷಾಮಾಡಾಮರಗಳು ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಾ ಬಂದಿವೆ. ಕಳೆದ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅಂದರೆ ೧೯೭೨ರಿಂದ ೧೯೮೧ರವರೆಗೆ ಪರಂಪರೆಯಾಗಿ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ವಾಸವೆ ಮಾಡಿದೆ. ಬರಗಾಲ ಬಂದಾಗ ರಸ್ತೆ ಮತ್ತಿತರ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತುರ್ತಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹಾಗೆ ಇಡುವಂತೆ ಮಾಡಬಾರದು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎರಡು ರೀತಿಯ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ನಾನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಒಂದನೆಯದು ಶಾಶ್ವತ ಪರಿಹಾರಗಳು; ಎರಡನೆಯದು ತುರ್ತು ಪರಿಹಾರಗಳು. ಸುದೈವದಿಂದ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪಂಜಾಬು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ. ಸುಮಾರು ೫ ನದಿಗಳು ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹರಿಯುತ್ತಾ ಬಂದಿವೆ. ನೂರಾರು ಜೀವಂತ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹರಿಯುತ್ತಿವೆ. ಸರ್ಕಾರ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ವರ್ಷ ವರ್ಷ ಬರುವಂತಹ ಬರಗಾಲದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ಜನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರು ಒಬ್ಬರು ಆಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಐದು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ೧೫ ಜನ ಶಾಸಕರು. ನಾಲ್ಕು ಜನ ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸದಸ್ಯರು ಬರುತ್ತಾರೆ. ನಾವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಮಾಡುವುದಾದರೂ ಏನು? ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಕಾಲ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆಯೇ ಹೊರತು ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನೋಡ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಸ್ವಾಮಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ವರಮಾನದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದಂಥ ಜಿಲ್ಲೆ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ. ೬೪ ರೂಪಾಯಿ ಇತ್ತು. ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ನೀರಾವರಿ ಪರ್ಸೆಂಟೇಜ್ ೨೨ ಇದ್ದಾಗ, ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ೯ ಪರ್ಸೆಂಟೇಜ್ ಇತ್ತು. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಈ ಸಭೆಯು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ, ವಿನಿಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ, ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಕೂಡ ಇದೇ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೇ ಎನ್ನುವುದು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರ. ಯಾವ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದಂಥ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹವಾದ ಮಾತು. ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಕ್ಷಾಮಾಡಾಮರಗಳನ್ನು ಕಳೆಯುವ ಸಲುವಾಗಿ ೧೦೦ ಕೋಟಿ ಬೇಕಾದರೂ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪರಿಣಿತ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಶಾಶ್ವತ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ರಮೇಶ್‌ಕುಮಾರ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಅವರಿನ್ನೂ ರಾಜಕೀಯ ಪೀಠಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ.ವಿ. ಪತ್ತಾರ್.—ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥಮಂತ್ರಿಯವರು, ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಹಾಗೂ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಹೆಚ್ಚು ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸಿ ಕೂಡಲೇ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೆಲವು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದನಗಳ ಮೇವಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಗ್ರಾಸ್ ಬ್ಯಾಂಕ್. ಫಾಡರ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಂತಹ ಹುಲ್ಲನ್ನು ತಂದು ರೈತರಿಗೆ ಒಂದು ಕೆ.ಜಿ.ಹುಲ್ಲಿಗೆ ೩೫ ಪೈಸೆ ಪ್ರಕಾರ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ

ದ್ವಾರೆ, ಬಡತನದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರೈತರು ೩೫ ನಯಾ ಪೈಸೆ ಕೊಟ್ಟು ಯಾರೂ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಒದಗಿಸಿರುವಂತಹ ಹುಲ್ಲು ದನಗಳು ಮೇಯುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ತಾವು ಒದಗಿಸುವಂತಹ ಹುಲ್ಲು ಒಂದು ಟನ್ನುಗೆ ೩೫೦ ರೂಪಾಯಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಬಹುಶಃ ಇದನ್ನು ಯಾವ ರೈತನೂ ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಬ್ಬಿನ ಬೆಲೆ ೨:೫೦ ರೂಪಾಯಿ ಇರುವಾಗ ೩೫೦ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟು ಹುಲ್ಲು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ? ಈ ರೀತಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ರೈತನಿಗೆ ತಕಾವಿ ಸಾಲದ ಮೂಲಕ ಹಣ ಸಂದಾಯ ಮಾಡಿದರೆ ಮೇವು ಇರುವ ಕಡೆ ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ದನಗಳನ್ನು ಸಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಹಾಲಿ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಯೋಜನೆ ವ್ಯವಹಾರಿಕವಾಗಿ ಇಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ವಿಷ್ಣೋ ದನಗಳು ಕಟುಕರ ಮನೆಯ ದಾರಿ ಹಿಡಿದಿವೆ ಹೀಗಾದರೆ ನಾಳೆ ನಮ್ಮ ಒಕ್ಕಲು ನಿಲುವಂತಹ ಪ್ರಸಂಗ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ನಾನು ಸರ್ಕಾರ ದವರಲ್ಲಿ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ದನಗಳ ಮೇವಿಗೆ ಕೂಡಲೇ ಯೋಗ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ, ರೈತರುಗಳಿಗೆ ತಕಾವಿ ಸಾಲ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಕಿಲೋ ಅಕ್ಕಿಗೆ ೨-೦೦ ಪೈಸೆಯಂತೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಕ್ಕಿಯ ದರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ೧-೫೦ ಹಾಗೂ ೧-೫೦ಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಿಲೋ ಅಕ್ಕಿ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ. ಉಳಿದ ಹಣವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಬ್ಸಿಡಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಜನತೆಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ದರದ ಮೇಲೆ ಕಾಳನ್ನು ವಿತರಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯ ಅಂದರೆ, ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ರೈತರು ತುಂಬುವಂತಹ ಸಾಲ ಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸತತವಾಗಿ ನಾಲ್ಕಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿರತಕ್ಕ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ರೈತರುಗಳು ಸಾಲ ಕೊಡುವಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಾಲದ ವಸೂಲಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕುವಂತ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕೂಡಲೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಶಾಶ್ವತವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಹಾಗೂ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರನ್ನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

(ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಪೀಠವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದರು)

†ಶ್ರೀ ವಿ. ಬಿ. ಭಾವಿ (ಮುಂಡರಗಿ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನಾನು ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸ್ವಾಮ್ಯವಾಗಿ ಕೆಲವೊಂದು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ಮುಂಡರಗಿ, ರೋಣ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮತ್ತು ಗದುಗಿನ ತಾಲೂಕಿನ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಬರಗಾಲ ಪ್ರದೇಶವೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಸಾರಿದೆ. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಿದೆ ಎಂದರೆ ಕಳೆದ ೩೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಮುಂಡರಗಿ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಬರಗಾಲ ಪ್ರದೇಶ ಎಂದು ಸಾರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಳೆದ ೩೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಮುಂಡರಗಿ ಪ್ರದೇಶ ಸತತ ಬರಗಾಲ ಪ್ರದೇಶ ವಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಬರಗಾಲವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವ ಕ್ರಮ ವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಪೂರ್ಣಬಾವಿಯಾಗಿ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬಯಸು ತ್ತೇನೆ. ಸಮ್ಮತಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರಾದ ಮತ್ತು ಜನತಾ ಪಕ್ಷದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಮಾನ್ಯ ಜೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಉದ್ದೇಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ಮಾತು ಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಹೊಸದಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದವರು ಸನ್ಮಾನ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಗ್ಗುರಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೆಲವೊಂದು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದರು. ಈ ಮನೆಯ ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಹಾಗೂ ಅತಿ ವಿವೇಕವುಳ್ಳ ಸದಸ್ಯರೂ ಆದ ಅವರು ಇಂತಹ ಗಂಭೀರ ಆಮಾದನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಾರದಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ತಿಳಿಯದೇ ಅಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ, ಮಾನ್ಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿ ಯವರಿಗೆ ಇದು ಏನೂ ಹೊಸದಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಹಲವಾರು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿ ಮೀಟಿನ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಜನರ ಕಷ್ಟ ಸುಖಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ

ಜನರಂ ಸಮಾರಂಭ ಮಾಡಿದರೆ ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಬಾರದು. ಇಂತಹ ಒಂದು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುಳ್ಳ ಜನತಾ ಪಕ್ಷದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಬಾರದಾಗಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕೆ ನಾನು ಒದಕ ಬೇಕೆಂಬುದು ತಪ್ಪೇನೆ. ಸರ್ಕಾರ ಕೆಲವೊಂದು ಬರಗಾಲ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ. ಹಣ ಒದಗಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವುಕಡೆ ವಿಳಂಬವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆಗಳಿಗೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಿವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ೫೨ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಅತೀವ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿವೆ. ಇವೊತ್ತು ೫೨ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ೬೭,೭೦೦ ಜನ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಅಗ್ರಿಕಲ್ ರಲ್ ಲೇಬರರ್ಸ್ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ೧೭ ಸಾವಿರ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ೧೭ ಸಾವಿರ ಜನರಲ್ಲಿ ಅತೀವ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದ್ದವರು ೧೦ ಸಾವಿರ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ಸ್ಕಾಲರ್ ಫಾರ್ಮ್ಸ್ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಜಿನಲ್ ಫಾರ್ಮ್ಸ್ ೪೭೦೦ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಜನರೂ ಕೂಡ ಬರಗಾಲದ ಪೀಡನೆಗೆ ತುತ್ತಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ರತಕ್ಕ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರು ಮತ್ತು ಹಿಂದೂಳಿದಿರತಕ್ಕವರು ೧೫ ಸಾವಿರ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ತಾಲೂಕು ಒಂದರಲ್ಲಿಯೇ ಸುಮಾರು ೧೫ ಸಾವಿರ ಜನ ಒಪ್ಪತ್ತು ಕೂಳು ಇಲ್ಲದೆ ಅಲೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಮ್ಮ ತಾಲೂಕನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೆಲವರು ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ವರ್ಷೇ ವರ್ಷೇ ಬರತಕ್ಕ ಸನ್ನಿವೇಶ. ನಾನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಅನೇಕ ಸಾರಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇದುವರೆಗೂ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಜನರು ಈಗ ವಲಸೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಗ್ರಿಕಲ್ ರಲ್ ಲೇಬರ್ಸ್ ೧೦ ಸಾವಿರ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ೩೦-೬-೧೯೮೦ರವರೆಗೆ ಆ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದರೆ ಸುಮಾರು ೮೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ನಮಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಹಣ, ೪ ಲಕ್ಷ ೭೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒಂದು ಸಾರಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹಣ ಸಾಲದು. ಪೂರ್ಣ ಬರಗಾಲ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೊಳಗಾದ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಇನ್ನು ೮೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಯವರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಯವರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರಿಗೆ ಒಪ್ಪತ್ತು ಕೊಳಗಾದರೂ ಅನುಕೂಲವಾಗಲಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆಗೂ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ಹಳ್ಳಿಗಳು ಇವೆ. ಹಾಗೆ ಗದಗಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ಹಳ್ಳಿಗಳಿವೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ತಿಮ್ಮಪುರ, ಹರಳಾಪುರ ವೆಂಕಟಾಪುರ, ಹಳ್ಳಿಗುಡ, ಮುಂಡರಗಿ, ಈ ರೀತಿ ೫ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ನೀರು ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕೆರೆಗಳ ಜನರು ಕುಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಬೇರೆ ಒಳ್ಳೆಯ ನೀರನ್ನು ತರಬೇಕಾದರೆ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಮೈಲಿ ದೂರ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ನೀರು ತರಬೇಕಾದರೆ ಆ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕಲ್ಲು ಮಂಳು ತುಳಿದು ಆ ಜನರ ಕಾಲಿನಲ್ಲಿ ರಕ್ತ ಸುರಿಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ವರೆಗೆ ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿ ಯವರು ಈ ವಿಚಾರದ ಕಡೆಗೆ ತೀವ್ರ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಯೋಜನೆಯ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ಜಾಗೃತ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮೂಲಕ ಅವರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮೆಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಂದೆವ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ತಪ್ಪು ತಪ್ಪು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ..... ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಈಗ ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ನಿಮಗೆ ಇದು ಹೇಗೆ ಸಂಬಂಧ ಎಂದು ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಇದ್ದರೆ ಸಿಟಿಯವರ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ನಾವು ನಮ್ಮ ಸಿಂಪತಿಯನ್ನು ಮೋರಿಸ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ,.....

SRI AZEEZ SAIT.—Mr. Speaker Sir, unfortunately yesterday the Hon. Chief Minister Sri R. Gundu Rao made a statement that most of the farmers have been hired though they have come on foot from a long distance and are all agriculturists. All of them have come here to Vidhana Soudha requesting Sri Gundu Rao to come and offer an apology otherwise they are not going. Therefore, I request you kindly to request the Hon. Chief Minister to offer an apology in this House.

MR. SPEAKER.—That is a different matter. That has not happened in this Assembly. Now we are in the midst of a different.....

SRI AZEEZ SAIT.—They have come with their few demands.....

MR. SPEAKER.—You please raise this matter when we take up Governor's Address. The House is seized of a different matter. The House is discussing a specific subject on the Agenda specifically approved by the Business Advisory Committee. And the hon. Member is on his legs. You can raise this issue.....ದಯವಿಟ್ಟು ಕೇಳಿ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಗಿಂತಲೂ ಅದು ಅಂತಹ ಗಹನವಾದ ವಿಚಾರ ಆಗಲಾರದು ಎಂದು ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ ಆಗ ಅದನ್ನು ಮಾತನಾಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಠ್.—ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ಬಾಗಿಲ ಬಳಿ ಗಲಾಟೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

MR. SPEAKER.—It is between you and the Chief Minister. I cannot request. Moreover, he is not in the House.

((INTERRUPTION))

ಅಧ್ಯಕ್ಷರ.—ಗೌರ್ನರ್ ಅಡ್ರೆಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗ ತಾವು ಎಷ್ಟು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾತನಾಡ ಬಹುದು.

((INTERRUPTION))

MR. SPEAKER.—I put it to the House. If the House agrees.....

SRI AZEEZ SAIT.—Yes, I agree.

MR. SPEAKER.—Please hear me You can raise this matter when we resume our discussion on the motion of thanks to the Governors' address.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಿಕೇರಿ.—ಸ್ವಾಮಿ, ನನ್ನದೊಂದು ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಇದೆ. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲದಿರುವ ಬೇರೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬರೆಗಾಲದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಮಾತನಾಡ ಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಠ್.—ರೈತರು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಅವರೇ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹೈರ್ ಪಾರ್ಫಮೆನ್ಸ್ ಎಂದು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರೂ ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಇವರು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕ್ಷಮಾವಣೆ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವರು ಕೇಳಿಕೊಂಡರೆ ಎಲ್ಲವು ಸರಿಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯ್ದಿ.—ನಿಮ್ಮ ಘನಸ್ಥಿಕೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಅಪಾಲಜಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆ ?

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಠ್.—ರೈತರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಅಪಾಲಜಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಂತೆ. ಇದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದಲ್ಲ. ರೈತರೇ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರ.—ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ೧೦೨ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಈಗ ಅಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹಲವಾರು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರು. ಇದರ ಸಲುವಾಗಿಯೇ ಬಿಸಿನೆಸ್ ಆಡ್ವೈಸರಿ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಈ ದಿವಸ ೧೧.೩೦ ಗಂಟೆಗೆ ಸಭೆ ಸೇರಿ ಸರ್ಕಾರದ ನಿಲುವು ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಗೆ ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಅದು ಬಹಳ ಗಹನವಾದ ವಿಚಾರವಾಗಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಇದನ್ನು

ಸದನದಲ್ಲಿ ಈಗ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಆಲ್ಲದೆ ಇದಕ್ಕೂ ನನಗೂ ಯಾವ ಸಂಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ನಾನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸಭೆ ಒಪ್ಪಿದರೆ ನನ್ನದೇನೂ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಮದೇವ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ರಾಜ್ಯದ ೧೦೨ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಭೀಕರ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ೧೯೭೨ರಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಒಂದು ಬರಗಾಲ ಳ್ಲ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಆರ್ಮುಗಂರವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಈ ಸದನದಿಂದ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿತ್ತು. ಆ ಸಮಿತಿ ಯವರೂ ತಮ್ಮ ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಬರಗಾಲ ಮಾತ್ರ ಹಾಗೇ ಇದೆ. ರಿಲೀಫ್ ಮೆಷರ್ಸ್‌ನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿರುವುದು ದುರದೃಷ್ಟಕರ ಸಂಗತಿ. ಇವತ್ತು ಪುನಃ ಬರಗಾಲ ಬಂದಾಗ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಹಿಂದುಮುಂದು ನೋಡುತ್ತಿದೆ. ೧೯೭೨ರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಸ್ಟಡೀಸಿಂಗ್ ಇಲ್ಲಿಗೆ ೨ ಸಾರಿ ಬಂದಿತ್ತು. ಅವರು ಬಂದು ಹೋದಮೇಲೆ ಏನು ರೆಕಮೆಂಡೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ-ಅದನ್ನು ನೀವು ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ? ಮಾಡಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಏತಕ್ಕೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ ? ಹಲವಾರು ಬಡ ಜನರು ಇಂದು ಕ್ಷಾಮಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿಯೂ ನೀವು ಸುಮ್ಮನಿರುವುದರಿಂದ ನಮಗೆ ಈ ಬಡವರ ಬಗ್ಗೆ ಬರಗಾಲದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಳಜಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿರತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಅನುಕೂಲವನ್ನು ನೀವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಸ್ಟಡೀ ಟೀನಿಂಗ್‌ವರು ಮಾಡಿದ ರೆಕಮೆಂಡೇಷನ್‌ನ್ನು ನೀವು ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದ ೧೧ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನೀವು ಏನು ಮಾಡಿದಿರಿ ? ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ನಮಗೂ ಬಹಳ ಹತ್ತಿರದ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ನಮಗೆ ಅವರು ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಬಂದು ನಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ತಾವು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಸುಮಾರು ೮-೧೦ ತಿಂಗಳಿಂದ ರಾಜ್ಯದ ಅರ್ಧಭಾಗ ಕ್ಷಿಂತ್ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಇದೆ. ಆದರೆ ತಾವು ಏನೂ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದು ನಮಗೆ ಅತ್ಯಂತ ದುಃಖವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಆಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ನೆರೆ ಹಾವಳಿ ಉಂಟಾಗ ಕೋಟಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ನ್ಯೂಟ್ರಿಷನ್ ಫಂಡ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರು ನಮಗೆ ಏನನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ನೀವು ಕೇಳದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜನರು ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದಾರೆ. ನಮಗಿರತಕ್ಕ ವರಮಾನದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತೂಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಿಕೇರಿಯವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕನಿಷ್ಠ ಎಂದರೂ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ೩ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನಾದರೂ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ತೊಂದರೆ ಇರುವಾಗ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಮಂತ್ರಿಯವರು ಸನ್ಮಾನ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮಲ್ಲೇ ಕಿತ್ತಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಇದನ್ನು ಭಿಟ್ಟು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗೌರ್ನ ಮೆಂಟ್ ಸ್ಟಡೀಸಿಂಗ್ ಏನು ರೆಕಮೆಂಡೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಾಗತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕ ನಾಗಿ ಬೇಕಾದಂಥ ಹಣವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ತರಬೇಕು. ಕೆಲವರು ಹೇಳಬಹುದು, ಇನ್ನೊಂದು ಸ್ಟಡೀಸಿಂಗ್ ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೋಗಬೇಕು ಎಂದು. ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಇನ್ನೊಂದು ಸ್ಟಡೀಸಿಂಗ್ ಇಲ್ಲಿಂದ ಏನೂ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಒಂದಿನವರು ಏನು ರೆಕಮೆಂಡೇಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ರಿಲೀಫ್ ಮೆಷರ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡತಕ್ಕ ರಿಲೀಫ್ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರೀ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಕೋ ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಯವರೇ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರಿಲೀಫ್ ಮೆಷರ್ಸ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನೇ ನೇರವಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರು ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ದಯವಿಟ್ಟು ಇದನ್ನು ಸೀರಿಯಸ್ ಆಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿ ಹಣವನ್ನು ತರಬೇಕೆಂದು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ತಿಪಪ್ಪ (ತಿಪಟೂರು).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ವಂದನೆಗಳನ್ನರ್ಪಿಸುತ್ತಾ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ವರ್ಷ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಷ್ಟ ಬಂದಿದೆ. ಇದೇ ಅಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಬೆಳೆ ಆಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ವರದಿ ಇನ್ನೂ ಬಂದಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಅದನ್ನು ನೀವೂ ಒಪ್ಪುತ್ತೀರಿ, ನಾವೂ ಒಪ್ಪುತ್ತೇವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಎಷ್ಟು ಬೆಳೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಬರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಪರಿಶೀಲಿಸುವಂಥಾದ್ದು. ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೯೭೮-೭೯ ರಿಂದ ಇದುವರೆಗೂ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಬೆಳೆ ಇಲ್ಲ. ಸಿರಾ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದುಸಾರಿ ಮಾತ್ರ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಳೆ ಬಂತು. ಆಮೇಲೆ ಆ ತಿಂಗಳು ಮಳೆಯೇ ಬರಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಭೀಕರ ಬರಗಾಲ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದವರೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ತಿಪಟೂರು ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ೧೦೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಮಾತ್ರ ಈ ಸಾರಿ ಬೆಳೆಯಾಗಿದೆ. ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂಸಾರದವರೂ ಕೂಡ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಸಾಲವನ್ನು ಪಾಪಸ್ಸು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ೧೦೦೦ ರೂ. ಗಳ ವರೆಗೂ ಸಾಲ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಅವಧಿ ೫-೧೦ ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಇರಬೇಕು. (ಹಿಂದೆ ತಕಾವಿ ಸಾಲ ಎಂದು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ). ತಾವು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಜನಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೇವಲ ಜನಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ದನಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಕಷ್ಟ. ಇದುವರೆಗೂ ಅವಕ್ಕೆ ಮೇವು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ನಾವು ಡಿ. ಡಿ. ಸಿ. ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಕನಿಷ್ಠ ಎಂದರೂ ನಮ್ಮ ತಾಲೂಕಿಗೆ ಒಂದೂವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಆದರೂ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಇದುವರೆಗೂ ನಮಗೆ ಯಾವ ಅನುಕೂಲವೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಈ ತಾಲೂಕಿಗೆ ೩೫ ಸಾವಿರ ರೂ. ನಗದು ಹಣ ಮತ್ತು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಳು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಸರ್ಕಾರ ಏತಕ್ಕೆ ಈ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚು ನಿಗಾವನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬಿಜಾಪುರ, ಬೆಳಗಾವಿ ಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ಬರಗಾಲ ಎಂದರೆ ಏನು ಎಂಬುದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ತಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ನಮ್ಮ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಬರಗಾಲವೇಡಿತ ಪ್ರದೇಶವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತುಂಬಾ ಉಲ್ಕಣವಾಗುತ್ತದೆ.

೨-೩೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಡಿ. ಪಿ. ಎ. ಪಿ. ಪ್ರೋಗ್ರಾಮ್ ಪ್ರಕಾರ ನಾಲ್ಕು ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಳೆ ಇಲ್ಲದೆ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಯಾವ ಪರಿಹಾರವು ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಕಟ್ಟಿಸಿರುವ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕೆರೆಗಳು ಕೂಡ ಮಳೆ ಇಲ್ಲದೆ ಕಾರಣ ಅದರ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿಲ್ಲದೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆದಿಲ್ಲ. ನೀರಾವರಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ರೈತರು ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ಜನರಿಗೆ ಕೂಲಿಯೂ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಲು ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೀರೋ ಅಲ್ಲಿ ನೀರು ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಹಣವನ್ನು ವಚಾ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೇಮಾವತಿರಿಂದ ನೀರು ಬರುವಂಥ ಒಂದು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ೧೯೫೬ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ನಾಲೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕೆಂಬ ವಿಷಯ ಇತ್ತು. ಆಗ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದರೆ ನಾಲೆಗಳ ಕೆಲಸವು ಮುಗಿಸಿ ದಾತಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಜನರಿಗೆ ಕೂಲಿಯೂ ಕೂಡ ದೊರೆತಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಕಾಲುವೆಯಿಂದ ಬಹುಬಾಕಕ್ಕೆ ನೀರು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ತಿಪಟೂರು ತಾಲೂಕು ಕ್ಷಾಮಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿದೆ. ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ರೈತರು ಮಳೆ ಇಲ್ಲದೆ ಬೆಳೆದಂತ ಬೆಳೆಗಳು ಒಣಗಿಹೋಗಿದೆ. ಜನರಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ದನಕರುಗಳು ಕೂಡ ಕಂಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀರು ಇಲ್ಲದೆ ತೊಂದರೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿವೆ. ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಕೆರೆಗಳ ದುರಸ್ತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀರೇ ನಿಲ್ಲದಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುತ್ತದೆ. ರಿಪೇರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗಲಾದರೂ ಕೈಗೊಂಡರೆ ಜನರಿಗೆ ಕೂಲಿ ಸಿಗುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿಂತು ಭೂಮಿ ಫಲವತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಗುಬ್ಬಿ ತಾಲೂಕ್ ನಿಟ್ಟೂರು ಹೋಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಒಂದು ಕೆರೆ ಮಳೆ ಇಲ್ಲದೆ ಬತ್ತ ಬಣಗಿ ಹೋಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೆರೆ ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ರಿಪೇರಿ ಇಲ್ಲದೆ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ೩-೪ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕರ್ಡ್ ಕೆರೆಯು ತುಂಬುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆರೆಯ ದುರಸ್ತಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೂಡಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಓಳುತ್ತೇನೆ.

ತಿಪಟೂರು ಕೆರೆ, ನೋಣವಿನ ಕೆರೆ ಈ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಇಲ್ಲದೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಜನರಿಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ನಂಬಿಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರು ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಜನರೂ ಕೂಡ ನಮಗೆ ಕಷ್ಟ ಬಂದಾಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಉದಾಸೀನ ಮಾಡದೆ ತುರ್ತು ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವತ್ತ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೀವ್ರಗಮನವನ್ನು ಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮಂಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

SRI C. M. ARUMUGHAM (K. G. F.).—Mr. Speaker Sir, may I submit to you this pertains to the entire State? When we discuss this subject, Hon. Minister will agree with this, that at least the Revenue Secretary, all the Divisional Commissioners and the concerned Development Commissioner should be here. Other wise if a Member says from Belgaum who is to give the information, Sir, ? The concerned officials must be here, What exactly....

SRI M. MALLIKARJUNA KHARGE.—For the information of the hon. Member I want to give information that we have appointed Special Secretary for Scarcity. She is here. Finance Secretary is here. What more you want ?

SRI C. M. ARUMUGHAM.—Sir, I would suggest to the Hon. Minister to consider this. What happened to the Divisional Commissioners? Should they not come here? They should have sent wireless message asking them to be here. Mr. Speaker Sir, this is a point which you will have to give consideration and direct the Government. The other thing I want to bring to your kind notice is that when we discuss on general matters like Address of the Governor, Motion of Thanks all the officers must be here.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇಲ್ಲಿಯವರೆವಿಗೂ ರೆವಿನ್ಯೂ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಯವರು, ಫೈನಾನ್ಸ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರು, ಸ್ಪೆಷಲ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರು, ಮತ್ತು ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ರವರೂ ಎಲ್ಲರೂ ಇದ್ದಾರೆ. Just they might have gone for tea and they will come within 5 or 10 minutes.

† SRI M. ABDUL LATHEEF (Kolar)—I agree with Sri Arumugham's view, that this relief requires a co-ordinated measure and important Ministers are also absent. Sri Ramaiah Minister of Rural Development is only here. To whom I have to address ?

I am from the worst affected district *i. e.*, Kolar District, where you know, perhaps, the rainfall is somewhere round about 25" a year. It is scanty. It is the people of my district with their sweat and toil that produce enough food for them. But, unfortunately, this sort of an affair repeats every two to three years, or we have, two to three years, continuously, this sort of an affair for which some permanent solution is to be sought, because it has become a recurring affair. This year we had no rains in June and at the end of July a report was sent to the Government that the sowing was only 4%. You can just imagine the agricultural operation. The attention of Revenue Minister was drawn that the sowing was only 4% and this report was sent, to the best of my knowledge, at the end of July. That has served as a warning to the Government to get themselves alerted. In August and September they practically did nothing and for the first time in a District Development Council meeting, we brought to the notice of the Government this fact once again. We had a series of meetings in which the Hon. Minister for Finance once came, the Hon. Minister for P. W. D. also came and the District Minister for Small Industries she also was there. An assessment was made that the need of our district was something like Rs. 1 crore and 65 lakhs at the rate of Rs. 15 lakhs per taluk for which we got Rs. 4 lakhs as our first allotment. It was such an embarrassing situation to the Deputy Commissioner and that amount was kept undistributed for about a month, because we did not know where to give this amount, because the demand was so heavy, and the amount was so scanty. These Rs. 4 lakhs were lying idle for about a month and then we started functioning. You can just imagine the seriousness of the situation. With a grant of Rs. 40 lakhs that was allotted to our District out of which, Sir Kolar district has surrendered Rs. 4 lakhs under the head "289 Relief", Rs. 17 lakhs were granted to Kolar out of which Barapura surrendered Rs. 4 lakhs. In the way things are functioning they cannot utilise the entire amount. The amount is there. They want work. There is money and in spite of all these surrenders, if there is Rs. 16 lakhs at such a time, you can just imagine, the state of affairs.

Sir, in a meeting that was called at Vidhana Soudha, the district legislators were also invited. The Officers were also present and I pleaded for some spot decisions to be taken in such emergencies. The Minister also agreed, but nothing came out of that and some sort of red-tapism is being followed. For example, the communication to the Central Government was very late and the team came very late and their recommendations are still awaited. When they

are going to give necessary funds I do not know. In anticipation of grant, if the State Government takes responsibility and spends something, my people will be very happy. Sir, the economy of my district is based on Silk and Milk. The production of silk on account of the failure of rains has gone down and the supply of milk has also gone down.

We are losing even our cattle wealth and the cattles are being sold at throwaway prices for want of fodder and drinking water. I am told that about 100 to 150 lorry loads of fodder is being exported to Kerala for a paper factory. I would request the Government to ban this export as a temporary measure and divert that fodder to my district so that we can save our cattle. My information is, about 50 lorry loads of ragi hay is available at Davanagere. If the Hon'ble Minister makes note of it and kindly arranged for supply of hay to our district, then we will be able to save our cattle.

Drinking water is another problem. In some of our villages people are actually drinking mud. On account of this the incidence of disease has gone up.

The health of the people has deteriorated on account of bad water, and time and again I have pleaded to divert some more rigs so that we could bore a few more wells where there is no water. I tell you one instance: There is a village by name Hejje Hosur, Hollur hobli, Kolar Taluk, where there is a borewell. The same is not being used as there is no hand-pump. A pond in the village is meeting the needs of this village. After all it is a question of Rs. 100 to 125. On account of that it is (the well) not being used. I wish if some more rigs are very urgently diverted to Kolar some villages could be covered. At the end I would request the Hon'ble Minister to declare this district as 'famine area', so that we can have more facilities. Thank you.

SRI VEERA SHETTY KUSHNOOR (Bidar).—Mr. Speaker Sir, I am speaking only with regard to Bidar District. The Bidar district's average rainfall is 32". But unfortunately this year we had only 17" of rain and especially three taluks viz., Honavur, Bhalki and Basava Kalyan have been affected. We are having three problems. I am not going to highlight all other problems.

The first and foremost is water problem. We have already planned and sent the scheme to the Government requesting them to allot three crores of rupees, because every month we need 1000 tons of fodder. Throughout the district there is no fodder, even though we had 7 inches of rain. So upto end of June i.e., for 4 to 5 months, we require nearly 500 tonnes of fodder at the rate of 100 tonnes per

month. Our Deputy Commissioner corresponded with the neighbouring district also. But unfortunately every district said that they have no fodder. The only course that is left is, the Government of Karnataka will have to write to northern States—either Andhra Pradesh or Madhya Pradesh or any other State for fodder. Unless we get the fodder, I am afraid, there will be animal deaths in Bidar district. We have also planned to grow fodder in tank bed areas, for which we have requested to provide funds. I think our Deputy Commissioner has already requested to grant some amount and has given the estimates.

The second problem is, in 370 villages we are facing drinking water scarcity. We are now having five rigs and the Deputy Commissioner has already requested for three more rigs. Unless we have eight rigs we cannot solve the problem of drinking water throughout the district. At the same time I am also requesting that we must have a mobile unit to repair these borewells, because wherever I go I have seen and there are lot of complaints from the villagers also. Wherever we have put up borewells, the pumps go out of order. Therefore, unless we have this mobile unit to repair these wells, there will be lot of difficulties for drinking water.

Thirdly, about works in the project, No doubt the Government has given Rs. 31 lakhs to our district. But we could not spend that money. Out of Rs. 31 lakhs, we have spent only Rs. 7 lakhs. Still there is lot of money to be spent. For soil conservation and other works of medium and major projects where money is required, the same is not at all provided and there are large number of labourers who do not have work and money at all. For the last 2-3 months not even a single paise has been given. We have also requested to provide funds for purchase of diesel for oil-engines and for IP sets also. Therefore, a large number of labourers are facing difficulty in Karanja, Mallamari and Chulkinala projects. If these works are taken up, I think, the labour problem will be solved in my district. Thank you.

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಹೆಚ್. ಪಾಟೀಲ್ (ಹುಮ್ಮಾಬಾದ್).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ. ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಬೆಳಗಾಂ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ನೆಚ್ಚಿನ ಗೆಳೆಯರು ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಬೆಳಗಾಂ ಜಿಲ್ಲೆಯೂ ಈ ಬರಗಾಲದ ಬವಣಿಗೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವತಿಯಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ದೇವದುರ್ಗ, ಲಿಂಗಸುಗೂರ್, ಕುಷ್ಟಗಿ ಮತ್ತು ಯಲ್ಲುರ್ಗ—ಇವುಗಳು ಈ ಬರಗಾಲ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಮಾನ್ವಿ, ಕೊಪ್ಪಳ, ಸಿಂಧನೂರು ಮತ್ತು ಗಂಗಾವತಿ, ರೆವಿನ್ಯೂ ಸರ್ಕಲ್‌ಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿಂಥಾ ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳೂ ಕೂಡ ಬರಗಾಲ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಗಮನವನ್ನು ಹರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ನಮಗೆ ೪೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಹಣ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಕೇವಲ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಖರ್ಚು

ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇಷ್ಟ; ನಮಗೆ ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಈ ನೀರಾವರಿ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋದಂಥಾ ಜನರನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ವರ್ತಮಾನ ನನಗೆ ಈಗತಾನೇ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಸಚಿವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಾಗ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಅಪ್ಪರಾಕ್ಟಿಷ್ನ್ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಯೋಜನೆ ಏನು ಇದೆ ಅದನ್ನು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಅವರಿಂದ ೯೦ ಸಾವಿರ ಎಕರೆಯಷ್ಟು ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಎರಡನೇ ಹಂತದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪುರಂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ನನಗೆ ತಿಳಿದು ಬಂದಿರುವಂತೆ ೧೯೮೧-೮೨ರಲ್ಲಿ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರ ಬಂದಿದೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಒಡ್ಡು ಕಟ್ಟಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೆ ಆ ಜನರಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಪ್ರಯೋಜನವಾದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ನಾರಾಯಣಪುರ ಡ್ಯಾಮ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥಾ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್ ಗೆ ೫೦೦ ಹೆಚ್.ಪಿ. ಮೋಟಾರ್‌ನ ಕೆಪಾಸಿಟಿ ಇದೆ ಎಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಅದರ ಕೆಳಗೆ ಕೆನಾಲ್ ವಗೈರ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಸುಮಾರು ೯೦ ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬೇಗನೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬರಗಾಲ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿಯಾದರೂ ಅಥವಾ ಪರ್ಮನಂಟ್ ಆಗಿಯಾದರೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಬೇಗನೆ ಆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಸ್ಕಿನಾಲಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಇದೆ. ಇದು ಮಧ್ಯಮ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆ ಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದು ರೆಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್, ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ಇಲ್ಲದೇ ಆ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇದೇರಿತೆ ಇನ್ನೂ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಕೊಟ್ಟು ಆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸ್ಪೆರೈಟಿ ಹಣದಲ್ಲಾದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಣ ಕೊಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇದರಿಂದ ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕೆರೆಗಳು ಇವೆ. ವರ್ಲ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕೆರೆಗಳು ಸೇರಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ದುಡ್ಡು ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದಲ್ಲದ ಗುಡದಿನ್ನೆ, ಅಂತರಂಗಿ, ಗುಂತಗೋಲ್ ಮತ್ತು ಬೂದುಗಡೆ-ಈ ಕೆರೆಗಳೂ ಕೂಡ ಇವೆ. ಸ್ಪೆರೈಟಿ ಹಣದಲ್ಲಾದರೂ ಕೂಡ ಈ ಕೆರೆಗಳ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರಿಂದ ಸುಮಾರು ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಟ್ಟುಹಾಗೆ ಆಗುವುದಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿಯ ರೈತರಿಗೂ ಸಹ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕುಷ್ವಗಿ, ಲಿಂಗಸುಗೂರು ಮತ್ತು ಯಲ್‌ಗುರ್ಗ ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಏತ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯೊಳಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲೂ ಬರಗಾಲ ಬಂದಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಆ ರೈತರಿಗೆ ಹಣ ಕೊಟ್ಟು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ, ಆ ಜನರಿಗೂ ಒಂದು ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಿದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ, ಅದನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯ ರೈತರು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ಸಾಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ವಸೂಲಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ, ಮೊದಲೇ ಬರಗಾಲ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ರೈತ ಜನರ ಹತ್ತಿರ ದುಡ್ಡು. ಅದುದರಿಂದ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿಯಾದರೂ ಅವರಿಂದ ವಸೂಲಾಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕೂಡ ಇನ್ನೊಂದು ಅವಶ್ಯಕವಾದಂಥಾದ್ದು ಎಂದರೆ ದನಕರಗಳ ಮೇವಿನ ವಿಚಾರ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಿಂದ ಹುಲ್ಲನ್ನು ತರಿಸಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಇಂಜಿಷ್ಟು ಹೊರೆ ಕೊಡಬೇಕು ಅಂತ ಮಾಡಿದ್ದಾರಂತೆ, ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಎರಡು ಎತ್ತು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಒಂದು ದಿವಸಕ್ಕೆ ಎರಡು ಹೊರೆ ಯಾದರೂ ಕೂಡ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ೩೦ ಹೊರೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ರೈತರಿಗೆ ಆ ದನಗಳಿಗೆ ಸೊಪ್ಪನ್ನು ತರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಸಾರಿಗೆ ಸೌಕರ್ಯ ಇಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ನಮಗೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಆದೇಶ ಏನೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಾವು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ರೈತರು ಏನಾದರೂ ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಖರೀದಿ ಮಾಡಿ ತರಬೇಕಾದರೆ ೫-೬ ಮೈಲಿ ದೂರ ಇದ್ದರೆ ಹೇಗಾದರೂ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕೊಂಡು ತರಬಹುದು, ೬೦-೭೦ ಮೈಲಿ ದೂರವಿದ್ದರೆ ಅವರು ತರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ೧೯೭೨-೭೩ ರಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಅದೇ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಈಗ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಪುರಸಭೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದಂಥಾ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಕೆಲವು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ಲಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ತಂದು ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಲಿಂಗಸುಗೂರು, ಕಸಬಾ, ಭಾಷಣ ಈ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೆ ಅಭಾವವಾಗಿ ಲಾರಿಗಳ ಮೂಲಕ ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ಜನರಿಗೆ ಜೋಳ ತಿನ್ನ ತಕ್ಕಂಥಾ ಅಭ್ಯಾಸ ಇರುವುದರಿಂದ ಅಕ್ಕಿ ಅಗತ್ಯ ಇಲ್ಲ ಅದರಿಂದ ಅವರು ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ, ಈಗ ಅಕ್ಕಿ ರೇಷು ಮಾರ್ಕೆಟ್ ರೇಟುಗಿಂತಲೂ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆಯೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದಾದರಿಂದ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಮಿತ್ರರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಲ್ಲೂ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ ಅಂಥಾ ಕಡೆ ಕಾಮನ್ವಾರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಅಂಥಾ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಹಣ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇವದುರ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಸೇರಿದ ರಾಮನಾಥಪುರ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಮತ್ತು ಸಮುದ್ರದುರ್ಗ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗೆ ಸೇರಿದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಕೊಪ್ಪಳದಲ್ಲಿ ಟಿಆರ್‌ಬಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರರವರು ಅರ್ಧ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದಂಥಾ ವೀರಪ್ಪ ನೋಯಿಲಿ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪುತ್ರರು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅವರು ನಮ್ಮ ಬರಗಾಲ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಜಾಸ್ತಿ ಹಣ ಕೊಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ನಮ್ಮಂಥಾ ಯುವಕರಿಗೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

೩-೦೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ರವೀಶ್‌ಕುಮಾರ್ (ಶ್ರೀನಿವಾಸಪುರ).— ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಯನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ನಾನು ಜನತೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತು ರಾಜಕಾರಣವನ್ನು ಮರೆತು ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಿಸರ್ಗದ ತಾಪ-ಯಾರೇ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತಿರಲಿ ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯ. ಈಗ ಒದಗಿರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸಹಕಾರ ಮನೋಭಾವನೆಯಿಂದ ಎದುರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಮಾನವೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸನ್ನದ್ಧರಾಗಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಳೆದಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ವಿಧಾನಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರ ಇಡೀ ರವಿನ್ಯೂ ತಾಲ್ಲೂಕನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ. ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ೩೨೩ ಗ್ರಾಮ ಗಳಿವೆ. ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಕಲ್ಪನೆಗೆ ನಿಲುಕದಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಬಹಳ ತೀವ್ರ ವಾದ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರ ಮನವಿಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಸನ್ಮಾನ್ಯ ರಾಜಪಾಲರು ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾಗ ಅವರಿಗೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳು ಕಿಟ್ಟುಹೋಗಿವೆ, ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕೊಳವೆಗಳು ಮಾತ್ರ ನಿಂತಿವೆ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸುಮಾರು ಅರ್ಧಕ್ಕೂ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅತಿ ವಿಸಯದಿಂದ ನಮ್ಮತೆಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಇದನ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಆಲೋಚನೆ

ಮಾಡಬೇಕು. ಜನತೆಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ೧೯೭೩-೭೪ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಹೈದರಾಬಾದ್-ಕರ್ನಾಟಕ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ನೆನಪಿರುವ ಹಾಗೆ ಒಬ್ಬ ರೈತ ತಜ್ಞರನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ರಿಗ್ ಮತ್ತು ಬೋರ್ ವೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಅಭಾವವನ್ನು ನೀಗಿಸಿದ್ದರು. ಅಂತಹ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಯುದ್ಧ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳದೆ ಹೋದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಮುಂದೆ ಉಂಟಾಗುವಂತಹ ಯಾವುದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಹೊರ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೆನೆ. ಇನ್ನು ದನಗಳಿಗೆ ಮೇವು ಒದಗಿಸುವ ವಿಚಾರ, ದನಗಳಿಗೆ ಮೇವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಬಹಳ ಕರುಣಾಜನಕವಾದ ಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಆರು ತಿಂಗಳ ವಯಸ್ಸಿನ ಕರುಗಳನ್ನು ಕಟುಕರ ಅಂಗಡಿಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸತಕ್ಕಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ರೈತ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಆ ಕರುಗಳನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಉಪವಾಸ ಇಡಬೇಕೆಂದು ಬಲತ್ಕಾರವಾಗಿ ರೈತನ ಮನಸ್ಸು ನೊಂದು ಈ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆಯೇ? ತಮ್ಮ ವಿವೇಚನೆ ಮತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ರಿಲೀಫ್ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಕೂಲಿ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಜನಗಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಹಣ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಒಂದು ಕೈಜಿ. ರಾಗಿಗೆ ೨-೧೦, ೨-೨೦ ಪೈಸೆಗಳವರೆಗೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಬಂದು ಕೂಲಿ ಮಾಡುವ ಸಂಭವವುಂಟು, ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರೇ ಕೂಲಿ ಮಾಡಿ ಮನೆಮಂದಿಯಿಲ್ಲಾಊಟ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟು. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರೂ ಕೂಲಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗದಿರುವಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶ ಇರುತ್ತದೆ, ಆಗ ಇವರಿಗೆ ಜೀವನ ಮಾಡುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಖ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಡಿ. ಮುಖಾಂತರ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ತಡೆದ್ದಲ್ಲ ರೇಟ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಒಂದು ಕ್ಯಾಬಿಕ್ ಫೀಟ್‌ಗೆ ೩-೫೦ ಪೈಸೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಲಿ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹವರಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಗಟ್ಟಿ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಜನಗಳು ಉಪವಾಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಪ್ರೋಟೀನ್ ಡಯೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿತ್ತು. ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಸ್ಟಡೀ ಟೀಮ್‌ನವರು ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಮಳೆಯ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಜನಗಳಿಗೆ ಉಂಟಾಗಿರತಕ್ಕಂತಹ ಕೆಲವು ಪ್ರಾಯಿಲೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ತೀವ್ರ ಗಮನಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇವೆಲ್ಲದರ ಜೊತೆಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ರವಾನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ವಿತರಣೆ ಮಾಡುವಾಗ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಹಂಚತಕ್ಕಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಹೀಗೆ ಅನುಮಾನ ಪಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ನಮ್ಮ ನೈತಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ವಂಚನೆ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿಶ್ಚಿತ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಧನಸಹಾಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಜನಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಕೂಲಿಗಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಜನಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ತೊಂದರೆಗಳು ಇಲ್ಲದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆ ಯಾವುದೇ ವಿಧವಾದಂತಹ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಭಾರಿ ನೀರಾವರಿಗಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಹಣದ ಎಷ್ಟೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರೂ ನಾವು ವ್ಯಸನಪಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ನೀರಾವರಿ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಹಣ ನಮ್ಮ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಬಾರದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಬೇರೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ೨೫ ಇಂಚು ಮಳೆ ಕೂಡ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಇರಿಗೇಷನ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ರಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮುಖಾಂತರ

ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ತೋಡಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ರೈತರಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಮುಂದೂಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ತಕ್ಷಣ ಪರಿಹಾರ ಕೊಟ್ಟು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಬರಗಾಲವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ರಿಲೀಫ್ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಊರುಗಳ ಪಕ್ಕ ದಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೊಸ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಾಗಲೀ, ಹಳೆಯ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರಿಪಡಿಸುವಂತದದ್ದಾಗಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಜನರಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ, ಜನಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಪೆಡ್ಲೋ ರೇಟನ್ನು ರಿವೈಸ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಸಾಕಷ್ಟು ಜನಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† SRI C. M. ARMUGHAM (K.G.F.).—Sir, I confine myself to Kolar District only. Sir we have been seeing every year that whenever there is failure of rains, the Officers of the District level do not take action immediately. Unless the Minister visits, unless the V.I.P. visits and gives instructions, they do not take immediate action. The same thing has happened this year also. It is unfortunate sir, that the Government do not have adequate machinery to watch and take immediate action whenever there is failure of rains. So far as the Kolar District is concerned, the South-West and North-East monsoon provides very little rains and you can expect famine at any time in the Kolar District. There are about 3,700 tanks in the Kolar District and only 5 tanks are having one fourth of water. Rest of the tanks are dried up. I think Sri Lateef and Sri Ramesh Kumar will agree with me. Water table has gone down and there is a grave problem for drinking water. Sir, water is necessary for human and animal consumption and next comes irrigation and other purposes. Now, there are about 365 villages without water in Kolar District. Of course, when the Hon. Minister Sri Ramaiah visited our District some-time back he had sanctioned 350 borewells, out of which 50 are yet to be completed. Agro Industries Corporation has got only about 6 rigs. With the help of these six rigs, how is it possible to complete all the borewells in 365 villages plus 50 borewells which have not yet been completed? This Agro Industries Corporation is a wonderful Corporation; they do not have adequate number of fast rigs. Some action has to be taken in this regard. This Corporation itself is a white elephant. They do not have rigs at all. What is necessary is, we require 10 more fast rigs to complete these works.

The Agro Industries Corporation says that they have not rigs. Therefore, I appeal to the Hon'ble Revenue Minister to direct the District Officers to purchase the rigs from private parties. Otherwise it may take months together to provide drinking water through bore wells to these drought affected villages.

Sir, in my previous report on drought conditions at Bijapur, Bidar and Belgaum I have suggested to the Government to release 53 crores to take up works in drought affected areas. At that time the Minister incharge of Revenue said that it is enough if Rs. 7 crores is released. But the Government was magnanimous to release Rs. 63 crores for relief works at that time *i.e.*, in the year 1973. A sum of Rs. 63 crores has been spent in four districts only. Now I am glad that our Hon'ble Revenue Minister has asked for Rs. 255 crores to take up relief works. I wish him well in his task and further the Hon'ble Minister must bring a blue print on this because three fourths of the State is affected by drought. You talk about rigs and borewells. What about ground water, Is there any assessment made in this area? I know you have not done that job. There is no machinery in your Mines and Geology department to investigate the ground water level. Take for instance in Andhra. They have a Ground Water Board and so also in Tamil Nadu they have a Ground Water Board. Therefore, I urge upon the Government to create a Ground Water Board in our State also. So that they could augment resources and put up borewells to overcome drinking water problem, prevailing all over the State.

Sir, we require about 15 lakhs to overcome the drinking water problem. Has it been sanctioned? The Bethamangala tank is dried up—the only source of drinking water to K.G.F. where we produce gold and bull dozers and send them to the Defence Department, K.G.F. is a industrial area but is suffering from drinking water scarcity. I would like to know what steps the Government have taken to contain the situation faced by people of that area? Therefore, I appeal to the Government to provide at least Rs. 30 lakhs for Kolar District to take up drinking water scheme. Let the Government not insist upon the Municipalities to pay 50% for this purpose because the Municipalities are paupers. Let the Government pay the money as it is doing in the case of Bangalore Water Supply scheme and Cauvery I, II and III stages. When Government is prepared to pay Rs. 50 crores for Cauvery Water Scheme, it can pay easily Rs. 30 lakhs for Kolar. Because the people in that area are suffering from contagious diseases due to drinking of mud water. Therefore, I appeal to the Government to send mobile dispensaries to all the 365 villages and also take steps to sanction borewells in all these villages.

Then, Sir, I would like to say something about relief measures. Now, what is our population? How many persons are employed in relief works? According to me you must have atleast 50,000 people in Kolar District. So, if we require 50,000 people per day, what

would be the cost of payment. It will be Rs. 2,50,000 per day. Keeping in view the cost I request the Government to release the amount to employ the people in relief works and employ more and more persons in drought affected areas. Then, the soil conservation work has not been started in the State. It should begin immediately.

As regards desilting of tanks the work should be taken up the Public Works Department so that we can provide employment to the people. Desilting also helps to store more water and it can solve to some extent the problem faced by the people. Please take steps to desilt atleast 3,000 tanks in Kolar District this year.

Then as regards afforestation the Forest Department should initiate the work on a war footing basis.

With regard to approach roads to the villages the Public Works Department should take immediate steps in this direction and thus provide some employment to unemployed persons. The Taluk Development Boards must also take up fresh works at the taluk levels.

Then, what about the requirement of foodgrains in Kolar District? Has anybody thought of this and assessed the situation? For the present we require about 40,000 quintals of rice per month, whereas we got only 10,000 quintals of rice for distribution through fair price shops. Is it sufficient to distribute among the people? Have you at any time assessed the requirement of foodgrains? It is same in the case of Ragi also which is the staple food in Kolar District. We require about 20,000 quintals of ragi for distribution. Sir, I do not know who is incharge of this portfolio because I am yet to remember them. We got 1,000 quintals of ragi which is very meagre. Therefore, I appeal to the Government to release atleast 15 quintals of ragi for Kolar District for distribution through fair price shops.

Sir, S. R. Bommai was saying that the Deputy Commissioner of the district sends the report regarding famine conditions. The Deputy Commissioner, Kolar, has not sent any report. I must say sorry because I have not attended any meeting. But I believe, Sri Latheef is attending regularly. I was told, when the Deputy Commissioner was asked about the basis on which he declares a district affected by famine, he said, that only when the agriculturists come out to break jelly or stones. Since there is no rain, I request the Government to declare Kolar district as famine affected area. Let the Government declare other districts also. I do not mind. But, Kolar should be declared as famine affected district and the Government should take all relief measures, such as, free food to the children and aged persons, ration-quota must be increased,

exemption from payment of fees to the students studying in high-schools, colleges etc. Then Sir, nearly 15,000 people have been affected by famine and it will not be possible to employ them nearby the village. Therefore, I request the Government to provide transport facilities to them. I also request the Director of Social Welfare to visit the area and extend the help to those poor villagers, I hope and trust, Sri Venkataramana the Hon'ble Minister for Social Welfare, will spend some substantial amount on relief works. In Kolar district we do not have any river. Therefore, how do you expect the people to live, unless the relief works are taken on war-footing? At present the work is very slow which was taken up only in February. Therefore, the Government must take all relief measures all over the Karnataka, particularly in Kolar district on war-footing.

Thank you Sir.

† ಶ್ರೀ ಪಿ. ಕೆ. ಕಳ್ಳಿಗುಡ್ಡ (ಬಾಗಲಕೋಟೆ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ ಅತ್ಯಂತ ಭೀಕರವಾದ ಕ್ಷಾಮಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಜಿಲ್ಲೆ ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಬಂತು ಎಂದರೆ ೨-೩ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಸಾರಿ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಾಗ ಅದು ಅಂದಿನ ಬರಗಾಲದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಮುಂದಿನ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಖಾಯಂ ಆಗಿ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ದೊಡ್ಡ ವನಾದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿ ೫-೬ ಸಾರಿ ಬರಗಾಲದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂತು. ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಿದರು. ಈಗ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಬರಗಾಲವನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಆದರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ರೊಕ್ಕ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳೂ ಆಗುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಮುಂದಿನ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ಅದಿಲ್ಲಾ ನೆಲಸಮವಾಗುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಖಾಯಂ ಆಗಿ ಬರಗಾಲ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಮೊದಲನೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ೪ ಸಾವಿರ ಜನ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೆಲ್ಲಾ ಮಂಗಳೂರು, ಕೊಲ್ಲಾಪುರ, ಬಾಂಬೆ-ಇಂತಹ ಕಡೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಎಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತಿದೆ. ಎಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿವೆ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಈಗ ಖಾಲಿಯಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಯವರಾದ ಶ್ರೀ ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿಯವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದರು, ಮಾನ್ಯ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಪಾರ್ಗಿಯವರು ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಗುಂಡೂರಾಯರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ಜನರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಆಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಮಳೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಜನಗಳಿಗೆ ಕೂಲಿಯೂ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದೆ. ಈ ಬರಗಾಲವನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಪೂರ್ಣ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಪಿ. ಎನ್. ರೆಡ್ಡಿ (ಮಾಲೂರು).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ೩ ಜನ ಶಾಸಕರು ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಅಭಾವ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಡ್ರಾಟ್ ಎಫೆಕ್ಟ್ ಬಿಯಾ ಎಂದು ಅವರ ಒಂದು ನೋಟ್ ನಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವುದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷದ ವಿಷಯ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ೬೨ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಅವರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ೨.೮೨ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ

ಗಳನ್ನು ರಿಲೀಸ್ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಈ ೬೨ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಾದರೂ ಸರಿಯಾಗಿ ವಿತರಣೆ ಆಗಲೂ ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಥವಾ ರೂರಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಥವಾ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಡಿ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆಯೇ ಎನ್ನು ತಕ್ಕಂಥಾದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಅನುಮಾನ ಇದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಹಳ ಸಂತೋಷ ದಿಂದ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಯವರೂ ಸಹ ನಿಮಗೆ ಎಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ದುಡ್ಡನ್ನು ನಾವು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಕೂಡ ಅವರು 'ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್'ರಿಂದ ಪ್ರತಿ ಬಂದರೆ ನಿಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ದುಡ್ಡನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ತಯಾರು ಇದ್ದೇವೆ' ಎಂದ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್‌ರವರ ಕೃಪೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆಯೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಹಣದ ವಿತರಣೆಯಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸರಿಯಾದ ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಜನರಿಗೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ನಿಂದ ಈ ಹಣವೆಲ್ಲಾ ವಿತರಣೆಯಾಗಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇಲ್ಲ. ಅನೇಕ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪು ಸರ್ವೆಂಟ್‌ನಷ್ಟು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ವಿಷಯವನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮ ಸೇವಕರು ಇಲ್ಲ, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇಲ್ಲ, ಫಸ್ಟ್ ಡಿವಿಷನ್ ಕ್ಲರ್ಕ್ ಇಲ್ಲ, ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಇಲ್ಲ, ಸೋಷಿಯಲ್ ಎಜುಕೇಷನ್ ಆಫೀಸರ್ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತವೆ ? ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಒರ್ಡ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರು ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಮತ್ತು ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರ್ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ಆ ಕೆಲಸಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಮುತುವರ್ಜಿ ವಹಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ವಿತರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಅವರು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ವಿತರಣೆಯಲ್ಲಿ ಲಾಪ್ಸ್ ಆಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಡಿ. ಮಂತ್ರಿಯವರು ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಅವರ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ ನಮಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ಅಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ವಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಲ ಹಣ ವಿತರಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ಜನರು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಮುಕ್ಕಾಲುಪಾಲು ಇದರಿಂದಲೇ ಲಾಪ್ಸ್ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ದಿವಸಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಲ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಉಂಡೆ ಸಾಯಂಕಾಲದವರೆಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ೫ ರೂ. ಕೊಟ್ಟರೆ ನಮಗೂ ಸಂತೋಷ, ಅವರು ನಮ್ಮ ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಬರುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಿಲೀಫ್ ವರ್ಕ್ ಕೂಡ ಆಗುತ್ತದೆ. ವಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಅವರಿಗೆ ಹಣ ಕೊಟ್ಟರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ೩ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು ಅವರು ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆಯೇ ಹೊರತು ನಮ್ಮ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ರಿಲೀಫ್ ವರ್ಕ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಮತ್ತು ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಡಿ. ಮಂತ್ರಿಯವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

೨-೨೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಅದೇ ರೀತಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಕೆಲಸಗಳು ಆಗುತ್ತಾ ಇವೆ. ಅವರು ವಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಲ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ; ಅದು ತಪ್ಪುಬೇಕು. ಈ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟೇಷನ್ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರು ದಾವಣಗೆರೆಯಿಂದ, ಗುಲ್ಲುಗದಿಂದ ಇಲ್ಲವೇ ತಿಪಮೊಗ್ಗದಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಇವರು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟೇಷನ್ ಚಾರ್ಜಸ್‌ನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಇದಕ್ಕೆ ಏಕೆಬಾಧಿಸುತ್ತದೆ, ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟೇಷನ್ ಚಾರ್ಜ್ ಎಷ್ಟಾಗಿದೆಯೋ ಅಷ್ಟು ಕೊಡಿ ಅಂದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿ ಗಳು ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟೇಷನ್ ತೊಂದರೆಯಾಗದಂತೆ ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆ ಯವರಾಗಲಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಗಳವರು ಆಯಾಯ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ತಂದು ಅಕ್ಕಿ, ರಾಗಿ ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮತ್ತೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ನೀರು ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಆಗಲೂ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್‌ನಿಂದ ರಿಂಗ್‌ಗಳನ್ನು ತಂದು ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ತೆಗೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೧೫ ದಿವಸಕ್ಕೆ ವಾಗೆಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ೨ ಕಡೆ ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಗಾದರೆ ಬಹಳ ತಡವಾಗುತ್ತದೆ. ಜಿಲ್ಲೆ ಎಲ್ಲಾ

ಅಗಬೇಕು ಅಂದರೆ ಬಹಳ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಒ-ರ ತಿಂಗಳು ತಡವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಅಗೋ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್‌ನಿಂದ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಯಿಂದ ರಿಗ್‌ಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ ಜಾಗೃತ ಬೋರ್‌ವರ್ಗಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಬಂದೂಕು ಕಮ್ಯುನಿಟಿ ವೆಲ್ ಅಂದರೆ ಅಗುವುದಿಲ್ಲ. ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ನೀರಿನ ಪರಮಾನಿಟ್ ಸೋರ್ಸ್ ಇಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ೧೦-೧೫ ಕಡೆ ಕಮ್ಯುನಿಟಿ ವೆಲ್ ತೆಗೆದರೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಇನ್ನರ ಕಡೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಟೈಪಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನಗಳಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಕೊಡುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೆಚ್ಚು ಕಮಿಷನರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಅಭಾವವಿದೆ ಅಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇರುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಬಂದಾಗ ರಿಲೀಫ್ ವರ್ಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲಾ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈವರೆಗೆ ಜೂನಿಯರ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇಲ್ಲ. ಇರಬೇಕಾದವರೆ ಇಲ್ಲ ಎಲ್ಲಿ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ ಅಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇರುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ, ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮಂಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಜಿ. ಗಂಗಣ್ಣ (ಕುಷ್ಟಗಿ) — ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈವರೆಗೆ ಅನೇಕ ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರು, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪದೇ ಪದೇ ಕಾಣುತ್ತಿರುವ ಅನಾವೃಷ್ಟಿ ಹಾಗೂ ಬರಗಾಲದ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಸಲಹಾ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಟಿ.ವಿ.ಪಿ. ಏರಿಯಾದಿಂದ ಬಂದವನು. ಕೃಷ್ಣ ತುಂಗಯರ ನೆಲೆ ನಾಡಿನವನು. ಭಾರತದ ಎರಡನೇ ಚಿನ್ನದ ಪ್ರದೇಶ ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಪದೇ ಪದೇ ಅನಾವೃಷ್ಟಿಗೆ ಸಿಲುಕುವ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಅಂದರೆ ರಾಯಚೂರು, ಲಿಂಗಸೂಗೂರು, ಕುಷ್ಟಗಿ ಯಲ್ಲುಗ, ದೇವದುರ್ಗ. ರಾಜ್ಯ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಯಾದ ನಂತರ ಎಷ್ಟು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಈ ಬರಗಾಲ ಹಾಗೂ ಅನಾವೃಷ್ಟಿ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ನೀಗಲು ಸರ್ಕಾರ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ನೋಡೋಣ. ೧೯೭೨-೭೩ರಲ್ಲಿ ೭೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಈ ಅನಾಹುತ ಮತ್ತು ಬರಗಾಲ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೬-೭ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ೭೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗವಾಗಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ೧೬೩ ಹಳ್ಳಿಗಳಿವೆ. ೧೯೭೫-೭೬ರಲ್ಲಿ ೧೧೫ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಅನಾವೃಷ್ಟಿಯಾದುದರಿಂದ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಮಾಫಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ೧೯೮೦ರಲ್ಲಿ ೧೬೩ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಪೈಕಿ ಎರಡು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಅನಾವೃಷ್ಟಿ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮಗೆ ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಮೂರು ಪರಿಹಾರಗಳು. ಒಂದನೆಯದು ಕುಡಿಯುವ ನೀರು, ಎರಡನೆಯದು ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಮೇವು, ಮೂರನೆಯದು ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ. ಹೈದರಾಬಾದ್ ಸ್ಟೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ವೆಲ್ ಸಿಂಕಿಂಗ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಇದೆ. ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ನವಿಗ್ ಎನ್ನುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಮೂರು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಓ ಬಾವಿ ಇದೆ. ಎಡಗೈ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು, ಬಲಗೈ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಬಾಕಿಯವರಿಗೆ ಒಂದು. ಈ ರೀತಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲೂ ಭಾವಿಗಳಿವೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದು ೩೩ ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳಿಲ್ಲ. ವೆಲ್ ಸಿಂಕಿಂಗ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಸ್ಟೇಟ್‌ನಲ್ಲಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಇಲ್ಲ? ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ಬೀದರ್‌ನಲ್ಲಿ ಸರ್ವೆಯಾಗಿದೆ. ಎಷ್ಟು ಆಳಕ್ಕೆ ನೀರು ಸಿಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರ ಏಕೆ ಆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಾವಿ ತೆಗೆಯಬಾರದು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಲಾಖೆಯವರು ಕ್ರಾಪ್ ಕಟಿಂಗ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಬಿತ್ತನೇನೆ ಇಲ್ಲ, ಕ್ರಾಪ್ ಕಟಿಂಗ್ ಎಂಥಾದ್ದು. ಕ್ರಾಪ್ ಕಟಿಂಗ್ ಏಕೆ ಮಾಡುವುದು. ನಾನು ರೈತನ ಮಗ : ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಮುಂಗಾರು ಮಳೆ ಯಾವಾಗ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು. ಅತ್ತಿನಿ, ಭರಣಿ, ಕೃತ್ತಿಕ, ರೋಹಿಣಿ ಮುಂತಾದ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಂದರೆ ಬೆಳೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಯಚೂರಿನಲ್ಲಿ ೩೦ ಇಂಚು ಮಳೆಯಾದರೆ ಉತ್ತಮ ಬೆಳೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ರೈತನೂ ಮಳೆ ವಿಚಾರ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ ; ಮಳೆ ಬಂತೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಅವನಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಮಳೆ ಬಂದರೆ ಬೆಳೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಳೆ ಬಂದರೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ, ಮುಂಗಾರು ಮಳೆ ಬಂದರೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಬೆಳೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ವಾತಿ ಮಳೆ ಬಂದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ರೈತರಿಗೆ ತಿಳಿದಿರುತ್ತದೆ. ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್‌ನವರು ಒಂದು ಸ್ಕೀಂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸೋಷಿಯೋ ಎಕನಾಮಿಕ್ ಪಾಲಿಸಿ ಎಂದು, ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಖರ್ಚು

ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಹಣ ವಾಪಸ್ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಯಿಲ್ ಕನ್ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಮಾಡಬೇಕು. ರೈತ ಮಳೆಯನ್ನೇ ಆಧರಿಸುವುದರಿಂದ ಅವನ ಜಮೀನಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎರಡನೆಯದು ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೂರನೆಯದು ಅಂದರೆ ಫಾರಸ್ಟ್ ನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಟ್ಟು ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಫಾರಸ್ಟ್ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಮೇವಿನ ಕೊರತೆ ತುಂಬ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮೇವು ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಹುಲ್ಲು ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಸಾಕು, ಆ ಕಡೆ ಟಿ.ವಿ.ಪಿ. ಏರಿಯಾ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ತರುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ರೈತರಿಗೆ ತಕಾವಿ ಲೋನ್ ದಯವಿಟ್ಟು ಬೇಡ. ೧೯೭೩-೭೪ರಲ್ಲಿ ೪೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದೆ. ರೈತರಿಗೆ ತಕಾವಿ ಲೋನ್ ಬೇಡ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟೇಷನ್ ಪಹಿಕಲ್ ಕೊಡಿ ; ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಸ್ವಂತ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನೂ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ದಯವಿಟ್ಟು ಸಾಯಿಲ್ ಕನ್ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ವರ್ಕ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ರೈತರು ಉದ್ಧಾರವಾಗುತ್ತಾರೆ. ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೯೭೩-೭೪ರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ೪೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ೪ ಕೋಟಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವಾಪಸ್ ಬರುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಾಟನ್ ಸಾಯಿಲ್ ಇದೆ. ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಆರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದೇ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಟ್ಯಾಂಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಡೀ ಸಿಲಿಂಗ್ ಮಾಡಬೇಕು, ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್, ಫಾರಸ್ಟ್, ಸಾಯಿಲ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಷನ್ ಸ್ಕೀಂ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಇದರ ಕಡೆ ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಒಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ಬರಗಾಲ ಹಾಗೂ ಅನಾವೃಷ್ಟಿ ಇವೆರಡನ್ನೂ ಆಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳವರೆಗೂ ಎದುರಿಸಲು ಅವಶ್ಯವಾದ ಹಣವನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮುಖಾಂತರ ಕೇಳಿಕೊಂಡು, ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ, ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಮುತ್ತಿನ ವೆಡಿ ಮಠ (ಗದಗ).—ನಮ್ಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಮಾತನಾಡಿ ದಂಥ ಶಾಸಕರುಗಳು ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರ ಮತ್ತು ದನಕರುಗಳ ಜೀವನದ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಕಳವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಅರ್ಧ ಭಾಗ ಕೂಡ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಸಮಸ್ಯೆ ಏನೆಂದರೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆ. ಇದು ಬರೀ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಅಲ್ಲ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ಇದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಎನ್‌ಆರ್. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಸ್ಕೀಂನು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡಬಯಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇವತ್ತು ರೈತರು ದನ ಕರುಗಳನ್ನು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಕುಟುಕರಿಗೆ ಮಾರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥಾ ದುರಾಂಗವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಸಹ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ದೊಡ್ಡ ರೈತರು, ಸಣ್ಣ ರೈತರು ಎಂದು ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ರೈತರು ಇವತ್ತು ಮೇವಿಗಾಗಿ ಆತಂಕವನ್ನು ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಮೇವು ಸಿಕ್ಕರೂ ಕೂಡ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟಿನ ಅನಾನುಕೂಲತೆ ಇದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟಿಗೆ ತಾವು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಗದಗ ತಾಲ್ಲೂಕು ಒಂದರಲ್ಲಿಯೇ ಅಲ್ಲ ಶಿರಟ್ಟಿ, ಮಂಡರಗಿ ಕೂಡ ಖಾಯಂ ಆಗಿ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿರುವಂಥಾ ಪ್ರದೇಶಗಳಾಗಿವೆ. ಬರಗಾಲ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಖಾಯಂ ಆಗಿ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಲು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಈಗಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಪ್ಪರ್ ತುಂಗಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಈಡೇರಿರುವುದರ ಮೂಲಕ ಅಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ನಾನು ಅಶಿಸಿದ್ಧೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಗದಗ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಅರ್ಧ ಭಾಗವೇನು ಖಾಯಂ ಆಗಿ ಅಥವಾ ಪೀಡಿತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಿದೆ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಖಾಯಂ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಕಳೆದ ೨ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೂಡ ಡಿ.ಪಿ.ಎ.ಪಿ. ಸ್ಕೀಂನು ಲಾಗು ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್ (ಹುಮ್ನಾ ಬಾದ್).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗಾಗಲೇ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೊಮ್ಮಾಯಿರವರು ಹಾಗೂ ಶಾಸಕರಾದ ಶ್ರೀ ಅರಕೇರಿಯವರು

ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ ಪೋತ್ತಾರದವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ ಉಳಿದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗಿಂತ ಯಾವಾಗಲೂ ೭೦೦, ೮೦೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಮಂತ್ರಿಯವರು ಬಿಜಾಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾಗ ೧೫ ನಿಮಿಷ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಬೊಮ್ಮಾಯಿರವರು ಹೇಳಿದರು ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಮಂತ್ರಿಯವರು ೩ ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಕಂಠಿತು ಅಲ್ಲಿಯ ಶಾಸಕರೊಡನೆ, ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೊಡನೆ ಸುದೀರ್ಘವಾದ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿ ೧೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸ್ಕಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಅನೌನ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಮಾನ್ಯ ಆರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಯವರೊ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ಬರಗಾಲದ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಎರಡು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ಅದು ಬರೀ ರೋಡ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಮತ್ತು ಸಾಯಿಲ್ ಕನ್ಸರ್ವೇಷನ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುವುದೇನೆಂದರೆ ಇದರ ಬದಲು ಗೋಕಣಿಗಳನ್ನು, ಇಲ್ಲ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ- ಇಲ್ಲವೇ ಕಮ್ಯೂನಿಟಿ ವೆಲ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಬರಬಹುದಾದ ಬರಗಾಲವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬಹುದೆಂದು ನನಗಾದರೂ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ ಖಾಸಗಿ ರೈತರಿಗೆ ಏನು ಬಾವಿಗಳಿರುತ್ತವೆ ಅವನ್ನು ಅವರು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ, ಇಲ್ಲವೇ ಬೋರ್ವೆಲ್ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಬ್ಬರಿಗೂ ೨ ರಿಂದ ೩ ಸಾವಿರ ರೂ.ಗಳವರೆಗೆ ಲೋನನ್ನು ಸುಲಭ ಬಡ್ಡಿ ದರದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಿ, ಇದರಿಂದ ಇವತ್ತು ರೈತರ ಕ್ಯಾಶ್ ಕ್ರಾಪ್ಸ್ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಜೀವನ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಡಿಸಿಲ್ ಲಿಂಗ್, ಬೋರ್ವೆಲ್ ಮುಂತಾದ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಒಂದು ವಿಧದಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಸಹ ಕೊಡಿಸಿದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ತಾವು ರೈತರಿಗೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡುವುದಕ್ಕಾಗಲೀ, ಇಲ್ಲವೇ ಡಿಸಿಲ್ ಲಿಂಗ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಲೀ, ಇಲ್ಲವೇ ಹೊಸದಾಗಿ ಬೋರ್ವೆಲ್ ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಲೀ ಹಣ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ರೈತರ ಕ್ಯಾಶ್ ಕ್ರಾಪ್ ಬರುವುದಕ್ಕೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ರೈತ ಕಾರ್ಮಿಕರೂ ಸಹ ಬದುಕುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟು ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಪಾಟೀಲ್ (ಆಲಂದ):-ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೯೭೧ರಲ್ಲಿ ಎಂಥಾ ಭೀಕರ ಬರಗಾಲ ಬಂದಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದು ಇಡೀ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿದೆ ಆದೇ ರೀತಿ ಈ ಸಲಕೂಡ ಭೀಕರವಾದ ಬರಗಾಲ ಬಂದಿದೆ. ಜನರು ಬಹಳ ಭಯಭೀತಿಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥ ಸಚಿವರು ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳವರೂ ಬಂದಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲರೂ ಬಂದು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಉನ್ನತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಸಹ ಬಂದು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಡಿ.ಸಿ. ಯವರು ಸಹ ಬಂದು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಮಳೆ ಫೇಲ್ಯೂರ್ ಆಗಿ ಬೆಳೆ ಎಲ್ಲಾ ನಾಶವಾಗಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ವರದಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಫ್ಯಾಮಿನ್ ವಿಯಾ ಏನಿದೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು, ಈ ರೀತಿ ಕ್ಲಾಮಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುವಂಥಾದ್ದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ಏನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಕಜೂರೆ, ತಡಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೆ ಬಹಳ ಅಭಾವ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಇವತ್ತು ದನಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಪೌಡರ್ ಸಿಕ್ಕದೆ ಅಲ್ಲಿರುವ ಜನಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಆತಂಕ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಕ್ಲಾಮ ಹಿಂದೆಲ್ಲಾ ಉಂಟಾದಾಗ ದನಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಪೌಡರನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಿಂದ ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು, ಆದರೆ ಈ ವರ್ಷ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಅಭಾವ ಉಂಟಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಂದಲೂ ಸಹ ಪೌಡರ್ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ದನಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಪೌಡರನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು ಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೂಲಿಗಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ದಿನಕ್ಕೆ ೫ ರೂಪಾಯಿ ಕೂಲಿ ಕೂಡ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ, ಆದರೆ ಅವರು ಬೆಳಿಗ್ಗೆಯಿಂದ ಸಂಜೆಯ ತನಕ ಇರಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡು

ತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಏತಕ್ಕೇಂದರೆ ಯಾರಾದರೂ ಮಧ್ಯೆ ಇನ್ಸಪೆಕ್ಷನ್‌ಗೆ ಬರಬಹುದು ಆಗ ನೀವೆಲ್ಲಾ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿ ಅವರನ್ನು ಬೆಳಗ್ಗೆಯಿಂದ ಸಾಯಂಕಾಲದವರೆಗೆ ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದು ತಪ್ಪು ಹೇಳು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಬೆಳಗ್ಗೆಯಿಂದ ಸಾಯಂಕಾಲದವರೆಗೆ ದುಡಿದರೆ ಅಷ್ಟು ಕೂಲಿಯ ಬಾಬು ಅನ್ಯಾದರೂ ಕೊಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ಬೆಳಗ್ಗೆಯಿಂದ ಸಾಯಂಕಾಲದವರೆಗೆ ಇರಬೇಕೆಂದು ಏನು ಬೈವಿಂಗ್‌ನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಕೂಡಲೇ ತಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಏರ್ಪಾಡಿನಲ್ಲಿ ಜವಾರ್‌ನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತೆ ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಡೀಸಲ್, ಸೀಮ್ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬದಗಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು, ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ಯಾಜಿಕ್ಟುಗಳು ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಇರುವ ಐ.ಪಿ. ಸೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಡಿಸ್-ಕನೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಆದುದರಿಂದ ಪಾರ್ ಫುಟ್ಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ತಾವು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೂಡಲೇ ಒಂದು ಆಡರ್ ಮಾಡಿ 31 ಎಚ್.ಪಿ. ಒಳಗಿರತಕ್ಕಂಥವರಿಗೆ ಕೂಡಲೇ ಕನ್ಸಕ್ಷನ್ ಕೊಡುವ ಹಾಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ವಿಪರೀತ ಬಿಸಿಲು ಇರುತ್ತದೆ. ಕೂಲಿಗಾರರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಎಂದರೆ ಅವರು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅಷ್ಟು ಹೈ ಟೆಂಪರೇಚರ್ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಕಡೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಂದಿ ಕೂಲಿಗಾರರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಷೆಡ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ರತಕ್ಕ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನೇನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಬೇಕು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಸ್ಕಾಲ್ ಅಂಡ್ ಮಾಜಿನಲ್ ಫಾರ್ಮ್ಸ್ ಎಂದು ಏನು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಬಂಡಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಉಳಿದಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಅವರಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಕೆಲಸ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ, ಇರಿಗೇಷನ್ ಟ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಸೀಲಿಂಗ್ ಲಿಮಿಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ಗಾಕಷ್ಟು ನೀರು ದೊರೆಯದೇ ಇದ್ದಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸೀಲಿಂಗ್ ಲಿಮಿಟ್ ಅನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಇರಿಗೇಷನ್ ಟ್ಯಾಂಕುಗಳು ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಈಗ ಆ ಒಂದು ಲಿಮಿಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಎಷ್ಟು ಟ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಕೃಷಿ ಪ್ರೇಮಿಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನಾನು ಮತ್ತೆ ಅವರು ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಇಷ್ಟು ಕಾಲ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎನ್. ಜಯಣ್ಣ (ಚಳ್ಳಕೆರೆ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದುವರೆಗೂ ನಮ್ಮ ಕೆಲವು ವಿಶೇಷದ ಪಕ್ಷದ ಸ್ನೇಹಿತರು ಬರಗಾಲ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ 31-00 ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ ಹಿಂದೆ ಪಾಳೆಯಗಾರರ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಶೇಕಡ 20-30 ರಷ್ಟು ಮಂದಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಕೂಲಿಗಾರರ ಜನಾಂಗ ಇದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಹೆಚ್ಚರ, ದಾಮಣಿಗೆ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಉಳಿದ 2 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು. ಆ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಜೋಸಲ್ ಏರಿಯಾಗಳು ಇರುವುದರಿಂದ ಕೂಲಿಗಾರರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಉಳಿದ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಅನುಕೂಲ ಇಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಚಳ್ಳಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಒಂದು. ಹಿಂದೆ ಹಳೇ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಅದರಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ತಾಲ್ಲೂಕು ಯಾವುದೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದರ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಸುಮಾರು 830 ಮೈಲಿಗಳು. ಈಗ ಮಾತನಾಡಿದ ಸ್ನೇಹಿತರುಗಳು ಅವರವರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ 10-20 ಇಂಚು ಮಳೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಷ 2-2 ಇಂಚು ಮಳೆಯಾಗಿದೆ. ಅದು ತಮಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ, ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು 02-01-50 ರಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಹೊಳಲೆರೆದಲ್ಲಿ 20 ಅಂತರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದಾಗ ಹೇಳಲು ಅದನ್ನು ಅವರು ನಂಬದೆ, ಇದು ಸತ್ಯವೆಂದು ಚಿಲ್ಲಾಡಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಅವರು ನಿಜವೆಂದರು. ಕಳೆದ 10 ವರ್ಷಗಳ ಸರಾಸರಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ 2-3 ಇಂಚುಗಳಿಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಮಳೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇದು ನಮ್ಮ ದುರದೃಷ್ಟ. ಇವತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಶಾಸಕರೂ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಬಸವನಾಳ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ನಿರಾವರಣಿಗೊಸ್ಕರ ಒಂದು ಬೋರ್‌ವೆಲ್ಲನ್ನು ಹಾಕಿದೆ.

ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗಂಟೆಗೆ ೩೬ ಲಕ್ಷ ಗ್ಯಾಲನ್ ನೀರು ಬರುತ್ತದೆಂದು ತಜ್ಞರು ಹೇಳಿರುವುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಬಂದಿರಬಹುದು. ಅದೇ ರೀತಿ, ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಸಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಏತ ನೀರಾವರಿಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಕಾರವನ್ನು ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ಸರ್ಕಾರದವರು ರಾಣಿಕೆರೆ ಚಾನಲ್ ಮತ್ತು ಹಿರಿಯೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಾಪುರ ಎಂಬ ಚಾನಲ್ ಅನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ತಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಚಾನಲ್. ಆದರೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೆ ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ರಾಣಿಕೆರೆ ಚಾನಲ್‌ನಲ್ಲಿ ೩-೪ ಸಾವಿರ ಜನ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಚಾನಲ್‌ಗಳು ಜಾಗೃತ ಆದರೆ ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಜನಗಳಿಗೆ ತುಂಬಾ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥ ಸಚಿವರು ಧರ್ಮಾಪುರ ಚಾನಲ್‌ಗೆ ೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಾಗಿ ವಾಗ್ದಾನ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆದರೂ ಕೂಡ ಇದುವರೆಗೆ ಅದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಅದನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಕೂಡ ಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಆಹಾರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮೊದಲನೆಯ ಆಹಾರ ರಾಗಿ, ಎರಡನೆಯದು ಜೋಳ. ಮೊನ್ನೆ ದಿವಸ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಡೆಪುಟಿ ಮೇಂಟ್ ಕಮಿಟಿ ಮೀಟಿಂಗಿನಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ರಾಗಿಯೂ ಇಲ್ಲ ಜೋಳವೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದರು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೊರಗಡೆಯಾದರೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ರಾಗಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಬಡವರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತಿನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ರಾಗಿ ಬೆಲೆ ₹ ೮, ಒಂದಕ್ಕೆ ೧-೫೦ ಪೈಸೆ ಇದೆ. ರಾಗಿ ಸಿಗುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ದೊಡ್ಡ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಹಿಂದುಳಿದ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ರಾಗಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡುವ ಮೂಲಕ ಸಹಕಾರ ನೀಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗೆ ಮೊದಲು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದರೆ ಬಡ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏತ ನೀರಾವರಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸಬಹುದು. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಮತ್ತು ರಾಯಚೂರ್ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದೆಂಬ ವರ್ತಮಾನವನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಅಷ್ಟು ಅನುಭವ ಇಲ್ಲ. ಆ ತರಹ ಮಾಡಲು ಆಸ್ತದ ಇದ್ದು ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶದೊರೆತರೆ ಆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಆದರಿಂದ ಬಹುತೇಕ ಬಡ ರೈತರಿಗೆ ಮತ್ತು ಕೂಲಿಗಾರರಿಗೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ರಮೇಶ್ ಕುಮಾರ್.—ಈ ಸಭೆಯ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಸದನದ ಕಾರ್ಯ ಕಲಾಪಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾಗ ವಿಧಾನ ಮಂಡಲದ ಕಾರ್ಯಾಲಯದ ಪೋಲೀಸರು ಕಷ್ಟದಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಪೋಲೀಸರು ತಮ್ಮ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರೆ ? ಇಲ್ಲವೇ ? ಈ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಬಹಳ ಗಣನವಾದ ವಿಚಾರ, ತೀವ್ರ ಸ್ವರೂಪ ತಾಳುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಸಭೆಯ ಪೊಸೀಡಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ ವಿಷಯ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ನೋಡುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ವಲ್ಲಿಕಾಜುನ ಖಾಗ್ (ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗಾಗಲೇ ಆನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಈ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಯುತರುಗಳಾದ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು, ದೇವೇಗೌಡರು, ಅರಕೇರಿಯವರು, ಎ. ಬಿ. ಪಾಟೀಲರು, ಆರ್. ಗುಂಪುರು, ಬಸವರಾಜ ಪಾಟೀಲರು, ಕುಸನೂರವರು, ಅಬ್ದುಲ್ ಲತೀಫ್‌ರವರು, ರಮೇಶ್ ಕುಮಾರ್‌ರವರು ಮತ್ತಿತರ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರೊಡನೆ ಈ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹೇಳಿ

ದ್ವಾರಿ. ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಅಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಿಕ್ಕಿ ಇಲ್ಲ. ಈ ಸ್ವೀಯರಿಟಿ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಸಾಗರ್.—ಏನೂ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಏನೋ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ಕೆಲಸ ಆ ರೀತಿ ನಡೆದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ, ನಾನೂ ಕೂಡ ೪-೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂಬ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

೪-೦೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸುಮಾರು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಏನೇನು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಅಪಗಾಹನೆಗೆ ಈ ಸ್ಟೇಟ್ ಮೆಂಟ್ ಮುಖಾಂತರ ತರಬಯಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಇತರ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಏನು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಅದನ್ನೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Out of 19 districts of the State, 15 districts have been affected by either wholly, partially or marginally by drought conditions during 1980-81. A total population of 82.33 lakhs is affected in 12,134 villages in 102 taluks of the State, as follows.—

Wholly affected	...	Bijapur, Gulbarga and Kolar.
Partially affected	...	Raichur, Bellary, Bidar, Dhawad, Chitradurga, Tumkur, Bangalore and Belgaum.
Marginally affected	...	Mysore, Mandya, Hassan and Chickamagalur.

From August 1980 itself, when it became clear that the failure of monsoons was seriously affecting the agricultural operations and prospects, the State Government has started relief operations in all the affected areas. Government instructed all Deputy Commissioners to convene special district level meetings, involving local representatives as well as officers of all the Departments concerned, to chalk out master plans for relief operations in all the affected taluks. The main aim of the Government has been to ensure that the basic necessities of the people are provided, namely drinking water, fodder, food and employment.

I. Employment.—The immediate problem arising from the outset was to provide employment to those agricultural labourers and small and marginal farmers whose means of livelihood was affected because of agricultural operations were slowed down or stopped. Each Deputy Commissioner, in consultation with the local representatives and officers of other Departments has prepared a blue-print of relief works to be taken up upto the end of June, 1981. Commencing from

August 1980 a total amount of Rs. 803.532 lacs has been released to all the affected districts for taking up employment oriented relief works.

The Districtwise break up of this amount is as follows :

			(Rs. in lakhs)
1.	Bangalore	...	11.00
2.	Chitradurga	...	19.01
3.	Kolar	...	62.70
4.	Tumkur	...	11.90
5.	Mysore	...	8.05
6.	Mandya	...	2.85
7.	Hassan	...	5.40
8.	Chickamagalur	...	0.75
9.	Bellary	...	43.99
10.	Bidar	...	31.00
11.	Gulbarga	...	89.05
12.	Raichur	...	98.10
13.	Belgaum	...	42.932
14.	Bijapur	...	235.40
15.	Dharwad	...	49.75
	Division Reserves	...	27.30
	Major/Medium Irrigation	...	65.00
TOTAL			804.182

The total amounts released under 289 Relief and under each of the new heads of account is given below Districtwise :

Sl. No.	Name of the district	289 Relief	Soil-Conservation	Afforestation	Rural Communication	Minor Irrgn.	T.D.B. Works	Medium Irrgn.	Total
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Bangalore	6.00	...	...	3.00	...	2.00	...	11.00
2	Chitradurga	8.10	...	5.48	2.30	3.13	...	...	19.01
3	Kolar	48.65	...	0.86	5.11	4.04	3.44	...	62.70
4	Tumkur	5.50	0.60	0.60	1.20	1.20	2.80	...	11.90
5	Mysore	4.05	2.00	...	1.00	...	1.00	...	8.05
6	Mandya	2.85	...	...	...	...	...	...	2.85
7	Hassan	3.40	...	...	...	...	2.00	...	5.40
8	Chickamagalur	0.75	...	...	...	...	...	...	0.75
9	Bellary	12.10	2.99	1.05	14.60	11.80	1.45	...	43.99
10	Bidar	11.00	5.00	...	7.00	5.00	3.00	16.00	47.00
11	Gulbarga	20.00	35.00	1.00	20.00	12.00	1.05	26.00	115.05
12	Raichur	18.10	27.00	0.80	28.00	19.20	5.00	...	98.10
13	Belgaum	11.40	7.80	0.94	12.49	3.59	6.712	...	42.932
14	Bijapur	62.40	40.00	8.00	83.00	29.00	13.00	23.00	258.40
15	Dharwad	25.40	5.30	6.20	12.05	0.80	...	...	49.75
	Division Reserve	27.30	...	...	...	...	...	...	27.30
	TOTAL	267.00	125.69	24.93	189.75	89.76	41.452	65.00	804.182

The nature works taken up are mainly (1) Soil Conservation (2) Afforestation (3) Rural Communication and (4) Minor Irrigation. The Deputy Commissioners have entrusted these works to the district level officers of the Departments of Agriculture, Forest, and P. W. D. and also to the TDBS. Funds are being released through the regular plan sub-heads, of these Departments but the overall control over the selection and execution of the works remains only with the Deputy Commissioners of the Districts

As per the latest figures received the details regarding the scarcity relief works in progress are as follows.—

Sl. No.	Name of the district	Number of works	No. of persons engaged daily
1	Bangalore	51	1,180
2	Chitradurga	157	594
3	Kolar	368	23,634
4	Tumkur	20	19,050
5	Chickmangalur	NA	...
6	Hassan	NA	7,068
7	Mandya	NA	70
8	Mysore	27	540
9	Bellary	88	2,383
10	Bidar	78	4,784
11	Gulbarga	422	31,286
12	Raichur	103	11,960
13	Belgaum	184	9,641
14	Bijapura	268	13,316
15	Dharwad	135	5,000
Total		1,901	1,30,506

According to the latest information received, the total expenditure incurred so far on these works is about Rs. 3.00 crores. In addition to this, the normal programmes of the departments of P. W. D., Forest and Agriculture have also generated considerable employment in the affected areas as follows.—

Nature of work	No. of works	Anerage No. of workers daily
Soil Conservation	477	27,104
Afforestation	112	8,206
Rural Communication	...	22,000
		<hr/> 57,310 <hr/>

The total number of people found employment is thus
 $1,30,506 + 57,310 = 1,87,816$.

The daily attendance varies from time to time according to need. It is expected to reach a peak during late February, March, April and May when there will be no agricultural operations.

FODDER.

In those district that are only partially affected some amount of fodder is already available from the irrigated taluks within the district itself. The Deputy Commissioners have been taking action to procure hay from irrigated areas and grass from neighbouring forests, and to stock the same in the needy taluks. An amount of Rs. 1.00 lakh has been released to the four divisions towards cost of transportation of fodder, at the rate of Rs. 20,000 for Belgaum, Gulbarga and Mysore Divisions and Rs. 40,000 for Bangalore Division. Rs. 2.00 lakhs has been released to the Chief Conservator of Forests to transport fodder grass from Belgaum Forest areas to Bijapur district where a number of fodder depots have been opened throughout the district.

DRINKING WATER WELLS :

There are 26,826 Revenue villages and 21,724 Hamlets and Tanda in Karnataka. In addition there are about 2,000 Janatha Housing Colonies totalling to 50,550.

As on 31-3-1980, 29,298 Bore Wells have been drilled successful covering as many as 24,009 villages and Hamlets and Tandas apart from the above 1505 villages have been covered under National Rural Water Supply Schemes under all Sectors.

Government have approved the following programme for 1980-81.

Bore Wells	5,803 Nos,
N. A. W. S. Schemes	33 Augmentation Schemes costing Rs. 57.92 lakhs.

For the rural water supply programme under State sector a sum of Rs. 490.00 lakhs under Bore Well Programme and Rs. 280.00 lakhs under the NRWS Programme have been provided. To end of December, 1980 Rs. 234.18 lakhs have been spent on NRWS Schemes. During the year 1980-81, upto end of December, 1980, 3078 bore wells have been successfully drilled.

In addition to this, in scarcity affected areas Deputy Commissioners have been authorised to certify that a borewell is immediately and urgently required in any village where there is acute shortage of drinking water. On the basis of this certificate, the Executive Engineers and Chief Engineers of the Public Health Engineering have been authorised to immediately drill wells in such villages. There are 37 Government Rigs, 65 Private Rigs and 5 Rigs of the Agro Industries Corporation now being used by the Public Health Engineering Department for the drilling of bore wells.

Government have also authorised the Executive Engineers of Public Health Engineering to hire lorries to be used as Mobil Repair Units for repair of Hand pumps, and to engage Junior Engineers and Mechanics for this purpose wherever necessary. Government have also authorised the Director of Mines and Geology to appoint additional daily wage Geologists and to purchase the necessary number of Geology Kits for location of suitable sites for bore-wells.

Further whenever there is absolutely little or no potable drinking water in any village, arrangements have been made by the Deputy Commissioners to transport water through trucks and bullock carts from the nearest available source for storing water in the villages, arrangements are being made to instal RCC hume pipes with 2-3 taps.

As at present there are about 2400 borewells which have been drilled and fixing up of hand pumps to these wells are in progress. For repairs to hand pumps, which have gone out of order, Government

have provided mobile repair units in each district. In addition, the Executive Engineer Public Health Engineering has been authorised to hire lorries for attending to repairs of certain hand pumps. Further whenever there is absolute necessity of drinking water to be transported to each village, that is also being arranged by the Deputy Commissioners and Executive Engineers of Public Health Engineering department through trucks and bullock carts from the nearest available source for storing water in the villages. Arrangements are also being made to instal RCC hume pipes with 2 to 3 taps.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ರೀತಿ ನಾವು ಹಲವಾರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಹಾಗೂ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಈ ಡಿಸಿಲ್ವಿಂಗ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಆರೈಗಂ ರವರು ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಏರಿಯಾ ಇದೆ ಅಂತಹ ಕಡೆ ಮಾತ್ರ ಗೌರ್ಮೆಂಟ್ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಇದ್ದರೆ ಮತ್ತು ಬೇರೆಯವರ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಡಿಸಿಲ್ವಿಂಗ್ ಮಾಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ಈ ಸೀಲಿಂಗ್ ಲಿಮಿಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಪಾಟೀಲ್‌ರವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸೀಲಿಂಗ್ ಲಿಮಿಟ್‌ನ್ನು ನಾವು ಎನ್‌ಹಾನ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಈಗ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಈಗ ನಾವು ಈ ಒಂದು ಸ್ಪೆರ್ಮಿಟ ರಿಲೀಫ್ ವರ್ಕ್ ಸಲುವಾಗಿ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗೌರ್ಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಒಂದು ಮೆಮೋರಾಂಡಮನ್ನು ಸಬ್ಮಿಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ನಾವು ಸುಮಾರು ೨೫೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಿಂದ ಕೇವಲ ರಿಲೀಫ್ ವರ್ಕ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಲಾಂಗ್‌ಟರ್ಮ್ ಮೆಷರ್ಸ್, ಕೆಲವು ಪಾರ್ಟ್‌ಟರ್ಮ್ ಮೆಷರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಮೀಡಿಯಂ ಟರ್ಮ್ ಮೆಷರ್ಸ್‌ನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಮದೇವ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ತಾವು ಓದುತ್ತಿರುವ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟಿನ ಒಂದು ಕಾಖಿಯನ್ನು ನಮಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಹಾಗೆ.—ಇದರ ಕಾಖಿಯನ್ನು ನಾನು ನಿಮಗೆ ಕೊಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಮೆಮೋರಾಂಡಮ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ ಎಂದರೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ನಾವು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗೌರ್ಮೆಂಟ್‌ನವರನ್ನು ೨೫೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ೫೦,೦೦೦ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್‌ನಷ್ಟು ಫುಡ್‌ಗ್ರೈನ್ಸ್‌ನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ.

ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.—ತಾವು ಡ್ರಾಟ್ ಎಫೆಕ್ಟಿಡ್ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರೋ ಅದರಲ್ಲಿ ಫ್ಲಡ್ ರಿಲೀಫ್ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಹಾಗೆ.—ಈ ಫ್ಲಡ್ ರಿಲೀಫ್ ಕಾಮಗಾರಿಯ ಸಲುವಾಗಿ ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಮೆಮೋರಾಂಡಮನ್ನು ಸಬ್ಮಿಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಮೆಮೋರಾಂಡಮ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ಪೆರ್ಮಿಟ ರಿಲೀಫ್ ವರ್ಕ್ ಸಲುವಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅದನ್ನೇ ನಾನು ಈಗ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಮಿಕ್ಸ್‌ಅಪ್ ಮಾಡಬಾರದು. ಮೆಮೋರಾಂಡಮ್‌ನಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ.—

We have submitted a revised memorandum in January, 1981 on scarcity conditions to Government of India with full Statistics, explaining the severity of the drought in 15, out of 19 Districts in the State. In the said Memorandum, we have requested the Government of India for central assistance of Rs. 255 crores, plus 50,000 M.Ts. of food grains under the Special food for Work Programme. The intention of the Government in seeking this large amount by way of central assistance from the Government of India is not only to take

care of the present emergent needs of the drought affected areas. but also to take up permanent measures, so that the periodic occurrence of drought in the State is curbed and controlled.

The break-up of Rs. 255 crores sought as central assistance is as follows:—

1. Short-term emergent measures to be taken up within the next two months-viz., Special Contingent plan for drinking water for Dha wad District, supply of fodder and health programme	Rs.	8 crores
2. Medium term requirements viz., Nutrition programme for the vulnerable section, part of permanent water supply, and part of provision for employment (till end of June 1981)	Rs.	60 crores
3. Long term relief measures, viz., Major and Medium irrigation projects, intensification of DPAP Provision for employment, and part of drinking water programme.	Rs.	137 crores
4. Special intensive programme for providing drinking water to 3 districts, namely Bijapur, Kolar and Gulbarga.	Rs.	50 crores

---

Total : Rs. 255 crores

As regards our request for supply of 50,000 M.Ts. of food grains under the Special Component of the Food for Work Programme, the Hon'ble Chief Minister has already written a letter to the Hon'ble Prime Minister. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಏನಿದೆ ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ಸ್ಟೇಟ್‌ನಿಂದ ಹೊರಗಡೆ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಕೂಡದೆಂದು ನಾವು ಬ್ಯಾನ್ ಆರ್ಡರ್ ಹೊರಡಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕೊರತೆ ಇದೆ ಅಂತಹ ಕಡೆ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಈಗಾಗಲೇ ನಾವು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟೇಷನ್ ಚಾರ್ಜಸ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್‌ರವರಿಗೆ ನಾವು ಅಥಾರಿಟಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅಂತಹ ಕೊರತೆ ಎಲ್ಲಿದೆ ಅಲ್ಲಿ ಯಾರಾರಿಗೆ ಅದನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಅವರೇ ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತೀವ್ರಗತಿಯಿಂದ ಟ್ಯಾಕಲ್ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ನಾವು ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಯಾರಾದರೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅದು ತಪ್ಪು. ಅದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದುದು ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಆದಷ್ಟು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದೆ ಮತ್ತು ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇನ್ನೂ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಸಿದ್ಧವಿದೆ ಈಗ ನಾವು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ರಿಲೀಫ್ ಕಮಿಟಿ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರ್ ಅದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರು ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅದಲ್ಲದೇ ಆ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಎಂ. ಎಲ್. ಎ. ಗಳು, ಲೇಡಿ ಮೆಂಬರ್‌ಗಳು, ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ತೆ ಮತ್ತು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್‌ಗೆ ಸೇರಿದಂಥ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಮೆಂಬರ್‌ಗಳನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ, ಅವರು ಎಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಯೇ ಅಲ್ಲಿ ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತಕ್ಕಂಥ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಕಮಿಟಿಯವರು ಎಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಅಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ತೀವ್ರಗತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರೂ ಭಯಪಡುವುದು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಎಲ್ಲಾ ಸ್ಪಾಟಿಸ್ಟಿಕ್ಸ್‌ನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್‌ರವರು ನಮಗೆ ಏನೇನು ರಿಕ್ವೈರ್‌ಮೆಂಟ್ಸ್‌ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ರಿಲೀಫ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಎಷ್ಟು ರಿಕ್ವೈರ್‌ಮೆಂಟ್ಸ್‌ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಆ ರೀತಿ ನಾವು ಹಂಚುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಟಿ. ರಾಮು.—ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಗಶಃ ಕ್ಷಾಮ ಇದೆಯೆಂದೂ ತಾವು ಹೇಳಿ ದ್ದೀರಿ. ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಯಾವ ಯಾವ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆ.—ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಆ ಮೇಲೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಕುಸನೂರ್ ನವರು ಸ್ಪೆರ್ಟಿಟಿ ರಿಲೀಫ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮೇಜರ್ ಮತ್ತು ಮೀಡಿಯಂ ಇರಿಗೇಷನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ ಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಕಾರಂಜಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗೆ ನಾವು ಒಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅಪ್ಪರ್ ಮುಲ್ಲಾಮರಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗೆ ಒಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನಾವು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಲೋಯರ್ ಮುಲ್ಲಾಮರಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗೆ ಒಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಬೆಣ್ಣೆತೊರೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗೆ ಒಲಕ್ಷ, ಅಮರ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗೆ ಒಲಕ್ಷ, ಚಂದ್ರಂಪಳ್ಳಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗೆ ಒಲಕ್ಷ, ಚಾಲ್ಕಿ ನಾಲಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗೆ ಒಲಕ್ಷ ಮತ್ತು ಯು.ಕೆ. ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ (ಕೆನಾಲ್-ಗುಲ್ಬರ್ಗ)ಕ್ಕೆ ಒಲಕ್ಷ ಹಾಗೂ ಯು. ಕೆ. ಪಿ. (ಕೆನಾಲ್-ಬಿಜಾಪುರ)ಕ್ಕೆ ಒಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಹೀಗೆ ನಾವು ಒಟ್ಟು ಒಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.—ಇದನ್ನು ಯಾವಾಗ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆ.—ಇದನ್ನು ಜನವರಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಷೇರ್ ಖಾನ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲಾ, ಸೇಡ್ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಣ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ನಾವುಗಳು ರಿಲೀಫ್ ಕಮಿಟಿಗಳ ಮೀಟಿಂಗಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಎಸ್ಪಿಎಂಟ್ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಆಗದ ಹೊರತು ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಸಾರಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಖಾಯಂ ಆಗಿ ಕೆಲಸ ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕು, ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಕೆಲಸಗಾರರು ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ ಬಾಂಬೆ, ಪೂನಾ, ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕಡೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಯಾವರೀತಿಯ ಹುಲ್ಲೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ರಿಗ್ ಕೂಡ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಹೋದರೆ ಯಾವ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನೂ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಗ್ತ ಆಗಿ ನಿರ್ದೇಶನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ, ಭೂ ಸಾರ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಇಲಾಖೆ, ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಹಾಗೂ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಮೂಲಕವೂ ಕೆಲವು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಹಣ ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಇ.ಎಸ್.ಎಸ್. ಸ್ಕೀಮು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಇದ್ದರೆ ತಿಳಿಸಿ, ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಟಿ. ರಾಮು.—ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎಷ್ಟು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಅಭಾವ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶವೆಂದು ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ? ನೀವು ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕ ೧೧ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಬೇಕು ಸರ್ಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ೧೧ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ?

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಇಂತಿಂಥ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳೂ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿವೆಯೆಂದು ವರದಿ ಬಂದರೆ ಕೂಡಲೇ ನಾವು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ತಾವು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮನವಿ ಕೊಡಿ, ನಾನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಂದೇವ್.—ನಾನು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಮೂರು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ತಮ್ಮ ಉತ್ತರದಿಂದ ಸಮಾಧಾನವಾಗಿಲ್ಲ. ೧೦೨ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಭೀಕರ ಬರಗಾಲ ಬಂದಿರುವುದು ತಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಕೇವಲ ೩ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ೧೯೭೨ರಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಬಂದಾಗ ಹನ್ನೊಂದುವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದೆ. ಇವತ್ತು ತಾವು ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಕೇವಲ ಮೊಸಳೆ ಕಣ್ಣೀರು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ. ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಸ್ಟಡಿ ಟೀಂ ಬಂದು ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಿ ಹೋಗಿದೆ. ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿರ ತಕ್ಕಂಥ ಪೈಪೋಸಲ್ ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಾವು ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ನಮಗೆ ೨೫೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮೆಮೋರಾಂಡಂ ನಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಜೊತೆಗೆ ೫೦,೦೦೦ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್ ಆಹಾರ ಕೇಳಿದ್ದೇವೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಎಷ್ಟು ಹಣ ರಿಲೀಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ? ಎಷ್ಟು ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ? ತಾವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಬರಗಾಲ ಬಂದಿದೆ, ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆಯ ಬರಗಾಲ ಬಂದಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತಾವು ಡೆಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಮಾನ್ಯ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಯ ವರನ್ನು ಹಾಗೂ ಇತರ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರನ್ನು ಕಂಡು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದೀರಾ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖಾರ್ಗೆ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ನಾವು ರಿವೈಸ್ ಮೆಮೋರಾಂಡಂ ಸಬ್‌ಮಿಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಸ್ಟಡಿ ಟೀಂ ವರದಿಯನ್ನು ಹೈಪರ್ ಸಮಿತಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತಾರೆ ? ಹೈಪರ್ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನವಾದ ಮೇಲೆ ನಮಗೆ ದುಡ್ಡು ರಿಲೀಸ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ಲಾಂಗ್ ಟರ್ಮ್ ಮೆಷರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಪಾರ್ಟ್‌ಟರ್ಮ್ ಮೆಷರ್ಸ್ ಸೇರಿ ಒಟ್ಟು ೨೫೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಇಷ್ಟು ಹಣ ಎಂದು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಪ್ಲಾನ್ ಆಡ್ಮಿನ್‌ಸ್ಟ್ರೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಹಣ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾವು ಸಿಂಪಥಿಟಿಕ್ ಆಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಾನು ಡೆಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಯವರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಿ ವಿಷಯ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ, ಅವರು ಕೊಡ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

SRI A. LAKSHMI SAGAR (Chikkapete). - I want a copy of the statement the Hon'ble Minister read out with all the particulars and details he added from other write ups. He may give it tomorrow morning because it contains some factual information. Let us see. Sir, the Hon'ble Minister said that the State Govt. has not been able to receive any Central assistances so far. That is point No. 1. Second point is that every member of this House has complained that short term relief works so far carried out under different heads have not been satisfactory and totally inadequate in the context of enormity of the drought situation that exists. I would like to inform you Sri Kharge, Hon'ble Minister that when the Sixth Finance Commission made its recommendations the Commission was asked to submit its views about drought relief. I refer to this Finance Commission's report. On Page 65, para 12 says that they considered various measures that should be taken for the purpose of meeting the drought situation and ultimately this is what they said :

“ We suggest that detailed programmes both medium and long term significance and permanent improvement of the areas liable for droughts and floods should be drawn up with utmost urgency and these programmes should be fully

integrated with the plan. These schemes prepared in advance arranged in a suitable order of priority and can be taken up for implementation as soon as natural calamity actually strikes the State or region. This arrangement would definitely produce better results than the present practice of formulating schemes in a despatched hurry."

This is what they said. This aspect you have not touched though you read out your statement. I want to know for which purpose you have asked for assistance from the Central Government. Whether it is for medium or Short term? I should like to know from you, Sir (the Hon'ble Minister) his recommendation was made in year 1973. There was a severe drought situation. In four districts of northern Karnataka. I should like to know the schemes formulated in terms of the recommendations of the Sixth Finance Commission i.e., the schemes long term and short term. The Government has been able to formulate. You were also a junior Minister then in 1973 and also Mr. Moily. What schemes Government formulated or adumbrated for the purpose of providing long termed medium term relief measures in order to mitigate the savinity of the drought in the areas which are known as drought proned areas.

4-30 P. M.

You have said just now and that is why I asked you when these funds were allotted for Karanjia and other projects? I say, they have been allotted only in the month of January 1981. The Karanjia Project is not under execution for several years. Even during the financial year the Uppar Krishna Project did not get sufficient funds. Work has not been completed. Even if it is completed, it is not going to provide water to larger areas. It is going to cover a portion of the District. Therefore, what plans have been there since 1973? The Government has been there, but the Chief Ministers may have changed. What plans the Government have formulated in view of the recommendations of the Sixth Finance Commission so that you need not go in desperation to the help of food, the people to provide fodder work and water, to the victims. Even that is totally inadequate. The Government seems to be sleeping. Mr. Deputy Speaker Sir, they are in deep slumber. The statement containing measures which the Hon. Minister has read out is said to have been under taken by the Government are in sufficient or totally inadequate to the serious situation that exists. What are they doing? Are they sleeping or are they kite-flying? Why they have not been able to get the Central Assistance? The Central Government is also headed by the same

leader and the same Party. They have been in Office for several months. What is it that they have been able to get from the Government of India? For one year they have been in Office and the draught is staring in the face. There is only starvation and deaths which may be expected at any time. The whole responsibility will squarely on this Government and on this useless Government. I must get a satisfactory reply from the Government. It is only recently that they have been able to submit a memorandum asking for the funds to the extent of Rs. 255 crores. Why they have not been able to get the sufficient funds from the Central Government early? My information is that the Andhra Pradesh and Tamil Nadu Government have already got the assistance from the Central Government; why you have not been able to get such an assistance? You are not asking the Central Government gratis; they are bound to give assistance. You should have normally formulated annual plans. You should have formulated schemes which should have gone a long way to mitigate the rigour of the drought situation. You have miserable failed. What is it your explanation if any you have?

SRI M. VEERAPPA MOILY.—The memorandum is under consideration by the Govt of India. It is not a new procedure which is adopted now, in obtaining the assistance from the Government of India. It is not new at all. After all, when our memorandum is before them and is under consideration with regard to the quantum to be decided or determined to get over or to mitigate the situation; we said that certain assistance should be given to us. Pending consideration of our memorandum on the quantum to be decided by the Government of India, after the visit of the Officers who had come here and gone around and submitted a report, the Government of India have released Rs. 10 crores. It is not that the Government of India is sleeping over the matter and we are also sleeping over the matter. We have been quite vigilant and we have been prevailing upon the Government of India and the Government of India immediately responding to our call gave us an adhoc amount of Rs. 10 crores, pending consideration of our memorandum on the quantum to be decided. So we have received Rs. 10 crores. As it is already put by the Hon. Minister for Revenue, we have spent Rs. 8 crores and odd, out of the ten crores of rupees received from the Central Government as adhoc amount.

SRI A. LAKSHMI SAGAR.—What is the total money that the Government has been able to spend? What is the State Government contribution towards the expenditure?

SRI P. RAMDEV.—On a point of order. My point of order is that the Ministers must give actual and proper information to this House.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮೂರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಡ್ರಾಟ್ ಕಂಡೀಷನ್‌ಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ೧೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದೊಂದು ತರಹ ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೋದರೆ, ಕೇರಳಾ ಎಲೆಕ್ಷಿಸಿಟಿ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪೆಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ.

SRI M. VEERAPPA MOILY.—Is it a point of order?

SRI P. RAMDEV.—He is misleading the House. We demand proper replies from the Minister. We do not want this type of fictitious statement which is beyond truth. ಆದುದರಿಂದ, ದಯವಿಟ್ಟು ಇಬ್ಬರೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡು ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈ ಮನೆಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು. Please do not misled the House. That is my point of order.

SRI M. VEERAPPA MOILY.—We are not misleading the House. It is all in black and white. Infact, as far as drought is concerned, we have released 8.04 crores. We have released according to the returns we received. As far as flood relief is concerned, the Government of India have reimbursed the amount to the extent of Rs. 1.48 lakhs and we are still awaiting for Rs. 1.90 crores on account of damages to the roads which has got to be repaired. Actully this is the matter. There is no question of misleading the House. So, it is not correct to say that the Government of India have not come to our assistance. I have also gone around many of the drought affected areas. The Hon. Chief Minister and the Revenue Minister have also visited many of the areas which have been affected by this drought. As far as the work is concerned, whoever came forward to do work, we have taken them for work and we have given them work and the statistics in this regard have also been furnished by Hon. Minister for Revenue. This is all the matter. The hon. Member Sri Armugham was telling that as far as C & B is concerned, the staff is inadequate in that zone. As far as that zone is concerned, with regard to creation of posts, we have relaxed the ban in such a way that our work should not suffer in drought affected areas for want of staff, and we have stepped up th se works. Even with regard o minor irrigation works also we have relaxed the ceiling limit.

† SRI M. VEERAPPA MOILY.—Sir, in order to create certain permanent asset we are giving 30% of the materials to take up the works and assets so created will serve the community at large. We have been very vigilant in this matter. In fact we have been working out a stratagy of soil conservation and same is linked with afforestation. So, Government is quite vigilant in taking up these works.

As regards Karanji and Upper Krishna we have been trying to provide as much money as possible so that employment opportunity can be created in those areas.

Sir, I would like to tell one more important point about the 6th Finance Commission. A number of experts have gone through it and I have also been going through the report. So far as State Government is concerned we have extended DPAP schemes to almost all the areas. These are schemes which are meant to take care of the community. We are also thinking of taking up new schemes in Bijapur so that permanent solution could be found out to overcome drought conditions prevailing there. We are formulating schemes to take up some of the major irrigation works in Bijapur area.

So far as interim relief works are concerned, the Government is of the opinion that nobody should starve for want of work. We are also taking steps to ease drinking water problem in Bidar, Raichur and Gulbarga during the coming summer season. We have taken steps to deeply as many engineers as possible to serve in those areas. We have asked the Engineers to report for duty within 48 hours in the places noted in our order. We are aware that drought conditions occur in these places once in 3 years. Therefore, the Government is contemplating schemes in such a way that it affects lesser area. We are trying our best to overcome the situation. The efforts of the Government of India in this direction is also quite sympathetic. Our Hon'ble Chief Minister and the Hon'ble Revenue Minister had a number of discussions on this with the officers of the Government of India. They said they will not only provide assistance to tackle the drought situation but also formulate schemes in such a way that recurrence of famine is minimised.

SRI A. LAKSHMI SAGAR.—Sir, the total amount released is Rs. 8 crores. Total amount appears to have been spent as a consequence of returns received is Rs. 3 crores. The Central assistance on *ad hoc* basis has been of the order of Rs. 10 crores. This is the total picture that we get. Sir, what is the enormity of the drought in 102 taluks. According to the figure furnished by the Minister the employment opportunity has been created to the extent of about 3 lakhs. It is a drop in the ocean. They have released 3 crores in the last several months on drought relief.

Then, let us think about long term measures. They say they have been thinking about it and mentioned about one scheme. But they have not been able to give us the correct picture about the programme or schemes formulated. They say they have released money for Karanji. What about the long term measures? When are you going to take up long term relief measures to these people? As I said people in those areas are going to die for want of food and water. This is the situation.

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಎಂ. ಬಾರ್ಗೇ.—ಇದನ್ನು ರೆಗ್ಯುಲರ್ ಬಡ್ಡೆ ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

SRI A. LAKSHMI SAGAR.—When are you going to complete to Karanji? It is still under the ground level. It appears as though Karanji is weeping you have not been able to complete Upper Krishna Project. One Minister said that people are suffering for want work. I do not want him to say this because it amounts to criticism as I belong to Opposition party. I only quote what Sri Veerendra Patil said as reported in the Indian Express.

(DEPUTY SPEAKER in the Chair)

'The Administration has not risen to the occasion in Bijapur.....' This is what Sri Veerendra Patil, Union Minister for Shipping and Transport of your party said after visiting Bijapur, Bidar and Gulbarga and it is a certificate for you. He said in a statement appearing in the Indian Express, dated 14th January, 1981, namely, that 'Relief an 'eye wash' Subsequently, Sri Veerendra Patil recanted this statement. However, in a report appearing in the Indian Express, dated 26th January, 1981, he said, the Government has not come up to the expectations of people and the challenge posed by the drought has not been met. The latter statement of Sri Veerendra Patil in effect confirms his earlier criticism levelled against the State Governments in handling the drought situation. What shall I call this—'incompetent Government'. Even this is a very mild expression on such an explanation. They do not have long term plans since 1973, Sir, in Kolar district the water level is going down and down. They may sink borewells, but they will not get water. The entire Karnataka State is on a plateau, except the majority of areas where there is very limited ground water potential. The situation in Kolar district is grave. To mitigate the situation, the Government have got to inject massive assistance on a war footing. Mere Rs. 10 crores of Central assistance is a drop in the ocean. Therefore Sir, even now I submit with all emphasise at my command, let the Chief Minister, Finance Minister rather entire Cabinet go to Delhi and impress upon the Central Government for release of additional sum since more difficult period is ahead. Monsoon will start only in the month of June and thereafter. Sir, more critical period is yet to come. Therefore, I submit sir, the Government has not been able to come up to the expectations of the people; they have not been able to come to the rescue of the people for the purpose of mitigating a critical drought situation.

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ (ಬಳ್ಳಾರಿ).—ಮಾನ್ಯ ಆಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಕೆಲವೊಂದು ಕ್ಲಾರಿಫಿಕೇಷನ್ ಕೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಭೀಕರ ಬರಗಾಲ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ವರ್ಷದ ಕೆಳಗಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮತ್ತು ೬೦ ವರ್ಷದ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟವರ ವಯಸ್ಸಾದವರಿಗೆ ಗಂಜೀ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ತೆರೆದು ಸಹಾಯ

ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ಮೊದಲು ಮಾಡಬೇಕು. ಏತಕ್ಕೇಂದರೆ ಬಿಜಾಪುರ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಭೀಕರ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿ ಜನರು ಒಂದು ಹೊತ್ತು ಗಂಜಿಗೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲದೆ ಉಪವಾಸದಿಂದ ಸಾಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಜೋಳವನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸತಕ್ಕಂಥ ಜನರು ಇರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಜೋಳವಿಲ್ಲವೆಂದು ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಿಂದಲಾದರೂ ಜೋಳವನ್ನು ತರಿಸಿ ಹಂಚುವುದಲ್ಲದೆ ಗಂಜಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವುದರಿಂದ ಬಡವರನ್ನು ಉಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಬರಗಾಲ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಹೋದರು. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಅನುಕೂಲ ದೊರೆಯದೇ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನ ವಾಪಸ್ ಬರಲೂ ಹಣವಿಲ್ಲದೆ ತೊಂದರೆಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಅವರನ್ನು ವಾಪಸ್ ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಏನಾದರೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ಬಿಜಾಪುರ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನ ಜನರು ಕೂಲಿಗಾಗಿ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಏನು ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಸಚಿವರು ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖಾರ್ಗೆ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಬಿಜಾಪುರ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ಗೆ ಹೋಗಿ ಆ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನ ಎಲ್ಲ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಕೂಡ ಮೀಟಿಂಗ್‌ಗೆ ಕರೆಸಿದ್ದೇನೆ. ಮೀಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಯಾವ ಯಾವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಅವರ ಸಮಕ್ಷಮದಲ್ಲಿಯೇ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆಯೇ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮೀಷನರ್ ಅವರ ಕಡೆಯಿಂದ ಒಂದು ರಿಪೋರ್ಟ್ ತರಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತೇನೆ. ಜಿಲ್ಲಾ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮೀಷನರ್‌ರವರೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿಯ ಶಾಸಕರನ್ನು, ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನೂ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕುರಿತು ಮೂರು ಕೋಟಿ ಎಪ್ಪತ್ತೈದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಚ್‌ವರೆಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ನಾವು ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತೆ ಅವರಿಗೆ ಇನ್ನು ಎಷ್ಟು ಹಣ ಬೇಕಿರುತ್ತದೋ ಅಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಕೂಡ ಹೇಳಿರುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಶಾಸಕರು ಎಷ್ಟು ಜನರು ಇರುತ್ತಾರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಎಂಭತ್ತೈದು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಜನ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಏನೂ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ನನ್ನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅದು ಸ್ವಲ್ಪ ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಗಂಜಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರು, ಅದನ್ನು ನಾವು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ತಕ್ಷಣವೇ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ನಡೆದಂಥ ಚರ್ಚೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ರಿಲೀಫ್ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಕೆಲವೊಂದು ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಹೇಳಿದರು. ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮೀಷನರ್‌ರವರು ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಹಣಬೇಕೆಂದು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಬೇಡಿ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಅವರು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. Regarding the intensity of the drought situation, the Deputy Commissioner of each districts have sent their reports to the Government, but the Government have failed to inform the House, the demand from each district from the Deputy Commissioner. I would also like to know, when did you write to the Government of India and what was their reply? The drought has started from the month of June-July-

SRI MALLIKARJUNA KHARGE.—So far, we have spent Rs. five crores.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಐದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರೂ ಕೂಡ ೧೦೨ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೊಟ್ಟಂಥ ವರದಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ೬ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದರೆ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ೧೦ ಲಕ್ಷ, ೧೫ ಲಕ್ಷ, ೨೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಒಂದೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಮೊದಲು ೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಈಗ ೬೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಬಿಜಾಪುರ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖಾಗೆ.—ನಾವು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಮೈನ್ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಕೋಲಾರ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಎಲ್ಲಾ ಶಾಸಕರನ್ನು ಕರೆಸಿ, ಏನೇನು ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ, ಯಾವ ಯಾವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಹಣ ಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕೂಡ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ, ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಬೇಕಾದರೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಕೂಡ ವಾಗ್ದಾನ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ನಮ್ಮಿಂದ ಇಷ್ಟು ಹಣ ರಿಲೀಸ್ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ತಿಳಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುವುದೇನೆಂದರೆ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದೆಲ್ಲ ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಇರುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಏನು ಇರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದರೆ ಸ್ವತಃ ನಾನೇ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖಾಗೆ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಆ ರೀತಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ರಿಲೀಸ್ ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದರ ವಿವರಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಸಾಯಿಲ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಷನ್ ಗಾಗಿ ೨೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ೨೪-೧೨-೧೯೮೦ರಲ್ಲಿ ಹೋಗಿದೆ. ಆಮೇಲೆ ೨೪-೧೨-೧೯೮೦ರಲ್ಲಿ ೫೪ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮೇಜರ್ ಮತ್ತು ಮೀಡಿಯಂ ಇರಿಗೇಷನ್‌ಗಾಗಿ ಹೋಗಿರುತ್ತದೆ. ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್‌ಗಾಗಿಯೇ ೪೬ ೩೨ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ೨೪-೧೨-೮೦ರಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೇವೆ. ಎರಡು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದಂಥ ಫಿಗರ್ಸ್‌ನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಇಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ.

೫-೦೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಅದಕ್ಕೆ ತಾವು ಎಲ್ಲಿ ಕೊರತೆ ಇದೆ, ಎಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ನಾವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ನಾನಲ್ಲ ಅದನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದು. ನಿಮ್ಮ ದೆಪ್ಪಟ ಕಮೀಷನರ್ ಅವರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದುವರೆವಿಗೂ ೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಎರಡು ನೂರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಅಷ್ಟನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ.....

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖಾಗೆ.—ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ತಪ್ಪು ತಿಳುವಳಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ೨೫೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಲಾಂಛಿಮ್‌ ಲೋನ್ ಹಾಗೂ ಶಾರ್ಟ್‌ಟರ್ಮ್ ಲೋನ್ ನಿಷ್ಕೆಷ್ಟು ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಎರಡನ್ನೂ ಕ್ಲಬ್ ಮಾಡಿದರೆ.....

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಶಾರ್ಟ್‌ಟರ್ಮ್ ಲೋನ್ ಎಷ್ಟು ಕೇಳಿದ್ದೀರಿ ? ಅದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಪುನಃ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ, ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ನೋಡಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೆಲಸದ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿನ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಒಂದು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ನಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಆಜ್ಞೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ, ಬಿ.ಸಿ. ಅವರು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಹಣ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್‌ಗೆ

ಟೆಲೆಕ್ಸ್ ವೆಸೇಜ್‌ನ್ನು ಡಿ.ಸಿ.ಯವರು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಹಣ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಗಂಭೀರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸದನದ ಒಂದು ಸಮಿತಿ ಮಾಡಿ. ಆ ಸಮಿತಿ ಅಲ್ಲಿನ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮುಂದೆ ಅಧಿವೇಶನ ಸೇರುವುದರೊಳಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಸದನಕ್ಕೆ ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಿ. ಅವರು ಅಲ್ಲಿನ ಜನರಿಗೆ ಏನು ಅವಶ್ಯಕ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಮಿತಿಯವರು ತಿಳಿದು ಬಂದು ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇದೆಯೇ ? ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಜನರಿಗೆ ಹಣ ಮುಟ್ಟಿದೆಯೇ ? ಅವರಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಗಿದೆಯೇ ? ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರೂರಲ್ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ೧೦೦ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ೫ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಬರೀ ೧೦ ಟ್ಯಾಂಕರ್‌ಗಳು ಇವೆ. ಇವುಗಳಿಂದ ನೀರನ್ನು ಹೇಗೆ ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಬೋರ್ ಹಾಕಿದರೂ ಕೂಡ ನೀರು ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬೇಗಾನೆ ರಾಮಯ್ಯ.—ಲಾರಿಗಳು ಇವೆಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಅಲ್ಲಿ ಲಾರಿಗಳಿಲ್ಲ. ಟ್ಯಾಂಕರ್ ಒಂದೇ ಇದೆ. ಹೇಗೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ಬೇಗಾನೆ ರಾಮಯ್ಯ.—ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಎಂಜಿನಿಯರ್‌ಗೆ ಎಷ್ಟು ಲಾರಿ ಗಳಿವೆ, ಎಷ್ಟು ಟ್ಯಾಂಕರ್‌ಗಳು ಇವೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆದೇಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಇಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆ ಇದೆ ಸ್ವಾಮಿ. ಇಲ್ಲಿ ಲಾರಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರ ಸಂಕಷ್ಟವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಕಂಡು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬರಲು ಸದನದ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ತಾವು ನೇಮಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದು, ಅಲ್ಲಿ ಜನ ಸಾಯುವುದು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಇಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಸಂತೋಷ. ನಾನು ಈಗ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಈ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಎಂಪ್ಲಾಯ್ ಆಗಿರುವ ಲೆಂಬರರ್ಸ್, ಎಷ್ಟು ? ನೀವು ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರಿ ? ಎಷ್ಟು ಹಣ ಅಲ್ಲಿ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ ? ಅಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿದ್ದರೆ ನಾವು ಬೇರೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೊಟ್ಟ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದು ಮತ್ತೆ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಹಣವನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆ.—ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಎಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ನಾವು ಎಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಹಾಗೂ ಡೆಪುಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಅವರು ಎಷ್ಟು ಹಣ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಇಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಇಲ್ಲಿ ವಿವರ ಇದೆ.

Bijapur : They have asked for Rs. 376 lakhs and we have released 100 lakhs.

Gulbarga : They have asked for Rs. 121 lakhs and we have given 24 lakhs.

Belgaum : They have asked for 91 lakhs and we have given 18 lakhs.

Dharwar : They have asked for 28 lakhs and we have given 5 lakhs.

Kolar : They have asked for 70 lakhs and we have given 14 lakhs. ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳವರೆಗೂ ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ.

SRI S.R. BOMMAI — Not even 1/4 you have sent.

SRI MALLIKARJUNA KHARGE. — They have asked upto March. As and when they want, we will release the funds.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಎನ್. ರೆಡ್ಡಿ. — ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಉತ್ತರ ನಮಗೆ ಬೇಕು. ಒಂದನೆಯದಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಅಭಾವಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹಾಗಾದಲ್ಲಿ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಡಿಕ್ಲೇರ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ? ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಕಮ್ಯೂನಿಟಿ ವೆಲ್ಫೇರ್ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಂದ ಉತ್ತರ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಕೂಲಿ ಬಟವಾಡೆ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿದ್ದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಬರಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆ. — ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ ಬಟವಾಡೆ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪಿಡಬ್ಲ್ಯೂಡಿ ಖಾತೆ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ. ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಕೂಲಿಗಾಗಿ ಕಾಳು ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಮಾಡಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಶೋಧರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ನಾವು ಸ್ಪೋರ್ಟ್ಸ್ ಡಿವಿಷನ್ ಎಂದು ಡಿಕ್ಲೇರ್ ಮಾಡಿ ಹಣವನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಪಂತ್ಯ ಕಮ್ಯೂನಿಟಿ ವೆಲ್ಫೇರ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಈ ಮೂಲಕ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ. — ನಾನು ಒಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ..

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್. — ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ನಾಳೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡೋಣ.

ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ.

† ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎ. ಚಂದ್ರೇಗೌಡ (ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು). — ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಈ ದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಪಂದನೆಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಸ್ತಾವ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಈಗ ಎರಡು ಮೂರು ದಿವಸಗಳಿಂದ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದ ಕಡೆಯಿಂದಲೂ ಹಾಗೂ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಕಡೆಯಿಂದಲೂ ಅನೇಕ ಸ್ನೇಹಿತರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುಭಾಗ ನಾನು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ನಾಯಕ ಶ್ರೀಮನ್ ಗುಂಡೂರಾಯರ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿದ್ದು ಏನು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಏನಹ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಸೂಚಿಸಿರತಕ್ಕ ಯೋಜನೆ ಗಳ ಕಾರ್ಯವ್ಯಾಪ್ತಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಆಗಲೀ ಯಾವ ಒಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದನ್ನು ನಾನು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಏನೇನು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರು ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ. — ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ನಾನು ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡೆದು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಮೊದಲೇ ಈ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಎತ್ತಿದಾಗ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಈಗ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು ಈಗ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯ ವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಅರಿಸ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ, ಚಳಗಾಂನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲಿರುವ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಅರಿಸ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಜೈಲಿಗೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಚಳುವಳಿ ಮಾಡಿದರು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಕೇಳ